

„MADÁRBARÁT MAGYARORSZÁG”

STRATÉGIAI TERV 2012-2016

MAGYAR MADÁRTANI ÉS
TERMÉSZETVÉDELMI
EGYESÜLET
(MME)

Jóváhagyva az MME Közgyűlés döntése alapján.

Budapest, 2012. május 19.

Bajor Zoltán

Elnök

TARTALOM

I.	Bevezetés	4
II.	Vezetői összefoglaló.....	5
III.	Az MME jövőképe, küldetése és alapértékei	10
IV.	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) természetvédelmi tevékenységének története, eredményei	12
V.	Stratégiai célkitűzések	13
VI.	A Stratégiai terv megvalósításának területei	14
1.	Veszélyeztetett állatfajok megőrzése	14
1.1	Világszerte veszélyeztetett vagy közel veszélyeztetett madárfajok védelme	15
1.2	Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetű madárfajok védelme	16
1.3	Madárfajok emberi eredetű tömeges pusztulásának, illetve szándékos elpusztításának megakadályozása	17
1.4	1.4 Világviszonylatban veszélyeztetett állatfajok védelme	17
1.5	Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetű állatfajok védelme	18
2.	Fenntartható terület- és tájhasználat (Élőhely- és területi védelem)	19
2.1	Élőhelyek védelme	20
2.2	Területek védelme.....	22
3.	Kapcsolatban a természettel (Szemlélet- és tudatformálás, oktatás-nevelés)	24
3.1	MME utánpótlásképzés: helyi csoportok és szakosztályok ifjúsági tagi programjai és a Madárvárta hálózat.....	25
3.2	MME Madarász ovi és Madarász sulis szolgáltatások, az Egyesület Oktatási hálózata	26
3.3	Madarász közösségi programok	27
4.	Tudással a természetvédelemért (Monitoring és kutatás)	29
4.1	A madarak és más állatfajok monitorozása.....	30
4.2	Természetvédelmi kutatás	32
4.3	Prioritások meghatározása	33
5.	Kiállunk a természetért (Természetvédelmi politika, érdekképviselés és együttműködés az érdekcsoportokkal)	34
5.1	Szakpolitikai érdekérvényesítés	34

5.2	Együtműködés az érdekcsoportokkal	36
6.	Madárvédelem határok nélkül	37
6.1	Nemzetközi madárvédelmi hálózat fejlesztése	37
6.2	Az Európai Uniós és nemzetközi szakpolitikai munka támogatása	38
7.	Együtt a madarakért (A társadalmi támogatottság növelése)	39
7.1	Kommunikáció/láthatóság	40
7.2	Társadalmi részvétel a gyakorlati madárvédelmi munkában	43
8.	Több forrást a természetvédelemre (Céljaink elérésének finanszírozása).....	44
8.1	Magánszemélyek támogatásának növelése	44
8.2	Kereskedelmi tevékenység fejlesztése	45
8.3	Intézményi támogatások növelése	46
8.4	Hatékony működés, Fenntarthatóság	48
8.5	Hosszútávú pénzügyi tervezés.....	49
9.	Hatékony szervezettel a természetért	51
9.1	Együtt a madárvédelemért - Országos hálózat	51
9.2	Önkéntesség	52
9.3	A társadalmi támogatottság technikai és szervezeti feltételeinek biztosítása	53
9.4	Kormányzás/vezetés.....	54
9.5	Alkalmazottak/Humán erőforrás gazdálkodás	54
9.6	Vagyongazdálkodás	55
VII.	A stratégia megvalósításának értékelése és felülvizsgálata – Tervezési rendszer	56
VIII.	Mellékletek.....	57

I. BEVEZETÉS

Egy folyamatosan és gyorsan változó társadalmi és gazdasági környezetben, korlátozott erőforrásokra támaszkodva, szervezetünknek jól átgondolt és megfogalmazott stratégiával és tervvel kell nekivágnia a következő 5 éves időszaknak.

Egyesületünk 1974 óta jelentős sikereket ért el olyan fajok védelme terén, mint pl. a parlagi sas, kerecsensólyom, kék vércse és a túzok. A kezdetektől részt vettünk a területi védelem kiterjesztésében, az új védett területek és nemzeti parkok kijelölésében, illetve közreműködünk az Európai Unió ökológia hálózatának, a Natura 2000 területeknek a kijelölésében. Az eredményeket még hosszan sorolhatnánk az ismeretterjesztéstől, a madarakat érintő áramütés és mérgezés elleni védekezésig, vagy pl. a parlagi vipera megőrzéséig.

Az azonban senki előtt sem kérdéses, hogy ezek ellenére a biológiai sokféleség tovább csökkent és hazánkat sem kerüli el az Európai Unió régi tagállamaiban végbement kedvezőtlen természeti változások sora. A gazdasági világválság következtében a források szűkülése, a társadalmak részben ennek köszönhető befelé fordulása, elidegenedése a természettől, további csökkentést vetít előre. Az új kihívásokra új válaszokat kell találnunk. Ezért az új stratégiánk az eddigi értékekre és eredményekre építve, a hangsúlyokat is némileg áthelyezi, kiemelve azokat a korábban kevésbé hangsúlyos területeket, mint a társadalmi kommunikáció és részvétel, a fenntartható tájhasználat, az érdekérvényesítés, a Kárpát-medence egy ökológiai egységként történő kezelése, vagy az oktatás.

Mіндеzen feladatok megvalósítása nem képzelhető el szervezetünk továbbfejlesztése, megerősítése nélkül, amihez hatékonyabb működésre, több támogatóra és több forrásra lesz szükségünk. Ezért áll stratégiánk központjában a társadalom szélesebb körének megnyerése is, mert e nélkül nem lehetünk sikeresek.

Jelentős feladatok várnak ránk, de úgy gondolom, hogy az MME már bizonyította, hogy kiemelkedő eredményességgel tud tenni a madarak és a természet megőrzéséért, így bizakodva tekintünk a stratégiánk végrehajtása elé.

Bajor Zoltán

Elnök

II. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az elmúlt fél évszázadban a természetvédelem célkitűzései és módszerei lényegesen megváltoztak, miközben annak szükségszerűsége felértékelődött. Míg korábban az emberi tevékenység elsősorban egy-egy fajt vagy esetleg azok élőhelyét veszélyeztette, addig mára egész térségek, sőt a bioszféra működőképessége veszélyeztetett. Ennek megfelelően a nemzetközi természetvédelem egyre nagyobb kihívásoknak kell, hogy megfeleljen. Az egyes fajok védelmén túl előbb az élőhelyek, majd a teljes bioszféra biológiai sokféleségének megőrzése lett a legfontosabb feladat.

Az MME elsődleges célja Magyarország biológiai sokféleségének megőrzése, ezen belül Magyarország még gazdag madárvilágának fenntartása.

Az MME stratégiai célterületei, hosszú távú céljai és ezek megvalósítása érdekében kijelölt prioritásai a következők:

1. Veszélyeztetett állatfajok megőrzése

Hosszú távú cél:

A veszélyeztetett madár és más állatfajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, állománynövekedésének elérése.

Az MME kiemelten kezeli azoknak a fajoknak a védelmét, hosszútávú megőrzését és állományának fejlesztését, amelyek világszerte veszélyeztetettek, Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetűek, illetve fenntartásuk speciális intézkedéseket igényel. A madarakon kívül az MME a nappali lepkék, a kétlélűek, a hüllők és az emlősök monitorozásával és védelmével kíván megkülönböztetetten foglalkozni.

- 1.1 Világszerte veszélyeztetett vagy közel veszélyeztetett madárfajok védelme
- 1.2 Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetű madárfajok védelme
- 1.3 Védett madárfajok emberi eredetű tömeges pusztulásának, illetve szándékos elpusztításának megakadályozása
- 1.4 Világviszonylatban veszélyeztetett állatfajok védelme
- 1.5 Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetű állatfajok védelme

2. Fenntartható terület- és tájhasználat (Élőhely- és területi védelem)**Hosszú távú cél:**

A madárvédelem és más veszélyeztetett állatfajok védelme szempontjából jelentős élőhelyek és területek kedvező természetvédelmi helyzetének elérése, megőrzése.

Az MME a Fontos Madárélőhelyek (IBA) és Natura 2000 területek védelmét tekinti kiemelt feladatának. Az MME tevékenységét a következő időszakban a kezelési-fenntartási tervek kidolgozásának segítésére, ill. önálló megvalósítására és a természetvédelmi feladatok finanszírozásának megteremtésére összpontosítja. Az élőhelyvédelmi feladatok elsősorban mintaterületi élőhelykezeléseket, a támogatási rendszerek kedvező alakulását és az érdekcsoportokkal való hatékonyabb együttműködést célozzák. Kiemelten a gyepekkel, vizes élőhelyekkel és a mezőgazdasági területekkel kívánunk foglalkozni.

2.1 Élőhelyek védelme

2.2 Területek védelme

3. Kapcsolatban a természettel (Szemlélet- és tudatformálás, oktatás-nevelés)**Hosszú távú cél:**

A természeti értékek védelmének megalapozása, a természeti értékek kiemelt helyének biztosítása a társadalom értékrendjében.

Az MME taglétszámának folyamatos növelése mellett a tagság informálását és képzését tekinti stratégia célnak. Az egyre növekvő számú és egyre felkészültebb tagságon keresztül kívánja elérni, hogy a társadalom mind szélesebb rétegei legyenek elkötelezettek a természeti értékek megőrzése iránt.

Az MME az ifjúság környezeti nevelése mellett – az élethosszig való tanulás alapelvével és fontosságával egyetértve – kiemelt célként kezeli a lakosság egészének, tehát a felnőttek ismereteinek bővítését, szemléletformálását is. Ennek érdekében: a nagyközönség számára vonzó, bárki számára látogatható országos közösségi szabadidős programokat szervez; Madarász ovi és Madarász sulis képzési szolgáltatási, madárgyűjtő-, oktató- és látogatóközpontként is működő Madárvárta hálózatot működtet, és támogatja mások ilyen tevékenységét; saját szervezetén belül pedig strukturált utánpótlásképző és tehetséggondozó programot valósít meg. Akciókat szervez az ifjúság természetvédelmi érdeklődésének felkeltésére. Kiadványaival segíti a teljes lakosság kötődését a természethez és a természetkímélő életmódhoz. Célunk a természettel szoros kapcsolatban lévő érdekcsoportok, ill. a nagyközönség széles körű tájékoztatása Magyarország természeti értékeiről, az MME természetvédelmi céljairól, tevékenységéről, eredményeiről, valamint a természet védelmének fontosságáról.

3.1 MME utánpótlásképzés: helyi csoportok és szakosztályok ifjúsági tagi programjai és a Madárvárta hálózat

3.2 MME Madarász ovi és Madarász sulis szolgáltatások, az egyesület oktatási hálózata

3.3 Madarász közösségi programok

4. Tudással a természetvédelemért (Monitoring és kutatás)***Hosszú távú cél:***

A természeti állapot változásának nyomon követése, értékelése, korai jelzése az érdekcsoportok számára, hozzájárulás a védelmi intézkedések megvalósításához.

A prioritást jelentő madár- és más állatfajok állomány nagyságának, elterjedésének, élőhelyük változásainak elemzésén keresztül összefüggések keresése a fajok természetvédelmi helyzete, a veszélyeztető tényezők, a természetvédelmi beavatkozások és a fajok ezekre adott válaszai között.

Az MME a veszélyeztetett, illetve a gyakori madárfajok költő, vonuló és telelőállományainak, a kételtűek és hüllők, ill. más indikátor élőlénycsoportok állományviszonyainak, azok változásának nyomon követése érdekében Monitoring Központot és Madárgyűrűzési Központot működtet.

- 4.1 Madarak és más állatfajok monitorozása
- 4.2 Természetvédelmi kutatás
- 4.3 Prioritások meghatározása

5. Kiállunk a természetért

(Természetvédelmi politika alakításának befolyásolása, érdekképviselés és együttműködés az érdekcsoportokkal)

Hosszú távú cél:

Az MME természetvédelmi céljainak egyeztetése az érdekcsoportokkal, álláspontjának képviselése és érvényesítése, valamint a célok gyakorlati együttműködés keretében történő megvalósítása.

Az MME a természeti értékek megőrzéséhez kapcsolódó érdekcsoportok törvényhozói, kormányzati és nem kormányzati szerveivel történő folyamatos, hatékony együttműködésre törekszik. Fontosnak tartja speciális információkkal és tájékoztatási eszközökkel befolyásolni a gazdasági és politikai döntéshozókat annak érdekében, hogy minden szinten megjelenjen a természeti értékőrzés, mint a jövő társadalmak alapvető érdeke. Célunk a természeti értékek hosszútávú fennmaradását befolyásoló szakpolitikák folyamatos nyomonkövetése és befolyásolása. Ennek érdekében állásfoglalásokat dolgozunk ki és azokat megismertetjük a döntéshozókkal, szükség esetén kampányokat szervezünk.

- 5.1 Szakpolitikai érdekvérvényesítés
- 5.2 Együttműködés az érdekcsoportokkal

6. Madárvédelem határok nélkül**Hosszútávú cél:****A nemzetközi madárvédelmi tevékenység fejlesztése a BirdLife International keretében.**

Kiemelt célunk a Kárpát-medence, mint önálló biogeográfiai régió természeti értékeinek megőrzése a szomszéd országokkal és a BirdLife Internationalal együttműködve. Fontos célkitűzésünk az Európai Unió természeti érzékenységének fokozása, a közösségi szakpolitika befolyásolása, melyet európai partnerszervezeteinkkel együttműködve kívánunk elérni. Tapasztalataink átadásával akarjuk segíteni a nyugat-balkáni térségben működő társszervezeteket, ill. szükség szerint támogatjuk új létrehozását.

- 6.1 Nemzetközi madárvédelmi hálózat fejlesztése
- 6.2 Az Európai Unió és nemzetközi szakpolitikai munka támogatása

7. Együtt a természetért**(A társadalmi támogatottság növelése)****Hosszú távú cél:*****Az MME társadalmi ismertségének, elfogadottságának és támogatottságának növelése.***

A következő fő célkitűzéseket tervezzük megvalósítani:

- nagymértékben akarjuk jelenlétünket növelni a médiában,
- jelentős előrelépést kell elérni az MME és programjainak ismertsége terén,
- az internet adta új lehetőségeket minél nagyobb mértékben ki kell használni,
- munkánkat a társadalom számára érthetővé és elfogadottá kell tenni,
- sokkal több lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy az emberek személyesen találkozhatnak az MME-vel,
- lehetőséget kell biztosítanunk minél több embernek, hogy saját tevékenységével is bekapcsolódhasson a természetvédelembe,

Ennek érdekében munkánkat a következő területeken végezzük: Kommunikáció/láthatóság, Társadalmi részvétel/Önkéntesség

- 7.1 Kommunikáció/láthatóság
- 7.2 Társadalmi részvétel a gyakorlati madárvédelmi munkában

8. Több forrást a természetvédelemre (Céljaink elérésének finanszírozása)**Hosszútávú cél:**

A természetvédelmi célkitűzéseink megvalósításához több pénzt kell biztosítani, különösen a szabad felhasználású források részarányának jelentős növelésével és az új lehetőségek feltárásával.

Szervezetünk egyik legfőbb kihívása a stratégiai célok megvalósításához új források feltárása, azzal a céllal, hogy a szervezet anyagi bázisa stabil legyen, szabad felhasználású forrásaink aránya jelentősen növekedjen és működésünk alapjainak finanszírozásához ne szoruljunk pályázati forrásokra. Lehetőségeink bővítése érdekében a magánszemélyek támogatásának növelésére, kereskedelmi tevékenység fejlesztésére, intézményi támogatások bővítésére van szükség. Ezen kívül, szakértői és oktatási szolgáltatásaink fejlesztésével próbálunk további forrást teremteni.

- 8.1 Magánszemélyek támogatásának növelése
- 8.2 Kereskedelmi tevékenység fejlesztése
- 8.3 Intézményi támogatások növelése
- 8.4 Hatékony működés, Fenntarthatóság
- 8.5 Hosszútávú pénzügyi tervezés

9. Hatékony szervezettel a madarakért**Hosszú távú cél:**

Az MME szervezeti háttere megfelel a stratégiai terv hatékony, magas szintű megvalósításának.

Az MME országos Hálózatának hatékonyabb működtetése érdekében a helyi csoportokat segítő szolgáltatásokat vezet be, belső pályázati rendszert működtet és Magyarország legnagyobb lélekszámú városaiban/régióiban területi irodákat hoz létre. A szervezet irányítását eredményesen és átláthatóan végzi. Az MME stratégiáját jól szervezett, sokrétűen képzett, jelentős természetvédelmi szakpolitikai és jó gyakorlati érzékű munkatársakkal kívánja megvalósítani, melyben egyre nagyobb mértékben épít a jól szervezett önkéntes munkára. Az MME vagyontát bővíti és azt a természetvédelmi célok szolgálatába állítja.

- 9.1 Együtt a madárvédelemért - Országos Hálózat
- 9.2 Önkéntesség
- 9.3 A társadalmi támogatottság technikai és szervezeti feltételeinek biztosítása
- 9.4 Kormányzás/vezetés
- 9.5 Alkalmazottak/Humán erőforrás gazdálkodás
- 9.6 Vagyongazdálkodás

A stratégiai terv tervezési időtartama 2012-2016.

III. AZ MME JÖVŐKÉPE, KÜLDETÉSE ÉS ALAPÉRTÉKEI

JÖVŐKÉPÜNK

Az MME olyan jövőért dolgozik, amelyben a társadalom harmonikusan együtt él a természettel, a biológiai sokféleség fenntartása mellett.

KÜLDETÉSÜNK

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) az ország legnagyobb, politikától mentes, nyilvántartott tagsággal rendelkező non-profit társadalmi természetvédelmi szervezete.

Az MME/BidLife Hungary – a világ egyik legnagyobb civil természetvédelmi hálózatának magyar tagszervezete.

Az MME a madarak és más prioritásként tekeintett állatcsoportok megismertetésén, megszerettetésén keresztül kívánja elérni célkitűzéseit.

Az MME minden olyan személlyel és szervezettel kész együttműködni, aki illetve amely céljait elfogadja, vele azonos értékrendet képvisel.

Az MME arra törekszik, hogy a szomszédos országok hasonló szervezeteivel együttműködve járuljon hozzá a Kárpát-medence természeti értékeinek megőrzéséhez.

ÉRTÉKEINK

- **Szakmaiság**
Tevékenységünket magas szinten és tudományos alapon végezzük. Minden programunk szakmailag megalapozott.
- **Hitelesség**
Az MME szakmai álláspontjának megfelelően alakítja gyakorlati tevékenységét, követve azt az alapelvet, hogy amit másoktól elvárunk azt először magunk tartjuk be.
- **Ismertség**
Szervezetünk ismertsége és elismertsége biztosítja munkánk háttérét.
- **Társadalmi támogatottság**
Arra törekszünk, hogy céljainkat a társadalom egyre szélesebb rétegeivel egyetértésben érjük el.
- **Függetlenség**
Tevékenységünk politikai, szakmai és gazdasági téren is független.
- **Regionalitás**
Az MME jelen van helyi és regionális szinteken így képesek vagyunk elérni a társadalom egészét.
- **Demokratikusság**
A szervezet demokratikusan szerveződik és döntéseit is így hozza.
- **Öntevékenység**
Felismerjük a jelentkező problémákat és ezekre válaszként önálló akciókat és programokat dolgozunk ki és valósítunk meg.
- **Nyitottság**
Az MME nyitott a társadalom különböző csoportjaitól érkező kezdeményezésekre, amennyiben ezek céljaival egyeznek.
- **Önkéntesség**
Az MME elősegíti az önkéntességet és a szervezet céljainak elérésében megfelelően mozgósítja őket.
- **Együttműködési készség**
A célok elérése érdekében együttműködünk az érintett állami szervekkel, az állami és civil természetvédelem szervezeteivel, a gazdálkodókkal, a döntéshozókkal és segítjük azok munkáját.
- **Szervezettség**
Munkánk jól szervezett, célratörő.
- **Tervezettség**
Munkánkat a tagság által elfogadott és támogatott tervek alapján végezzük. A tervek végrehajtását rendszeresen ellenőrizzük és szükség szerint felülvizsgáljuk, módosítjuk azokat.
- **Hatékonyság**
Tevékenységünket úgy szervezzük, hogy erőforrásainkat céljaink elérése érdekében a leghatékonyabban használjuk fel.
- **Sokszínűség**
Az MME erőssége a sokszínűsége, mivel céljai eléréséhez elkötelezett, a legkülönbözőbb társadalmi csoportokhoz tartozó embereket és közösségeket integrálja.

IV. MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET (MME) TERMÉSZETVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉNEK TÖRTÉNETE, EREDMÉNYEI

Az MME 1974. január 6-án alakult. A kétszáz alapítóval szemben mára tízezer tagja és Magyarország területére kiterjedő helyicsoport-hálózata van. Harmincnégy éves működése során számos madár- és természetvédelmi programot kedvezményezett, illetve valósított meg.

Alapítása óta természetvédelmi tevékenysége alapvetően négy fő területen valósult meg. Ezek: a madárfajok és más állatfajok jogszabályi és gyakorlati védelme, madárvédelmi szempontból jelentős élőhelyek és területek védelme, madárfajok állományváltozásának monitorozása és az ezzel összefüggő kutatások, valamint a kapcsolattartás a természetvédelmet befolyásoló érdekcsoportokkal, környezeti nevelés.

Az MME jelentős eredményeket ért el az elmúlt közel négy évtized alatt a veszélyeztetett madárfajok megőrzése terén. Természetvédelmi tevékenysége a kedvező élőhelyi változásokkal együtt több veszélyeztetett madárfaj jelentős állománynövekedéséhez vezetett, több madárfajt megmentve a magyarországi kipusztulástól.

Jelentősen hozzájárult a gyepterületek, vizes élőhelyek, erdők, mezőgazdasági és beépített területek madárvilágának megőrzéséhez. Kiemelt szerepet játszott a hazai és a nemzetközi jogszabályok alapján védett területek kijelölésében, gyakorlati védelmében, madárvilágának monitorozásában.

A madárvilág állomány nagyságát, annak változásait nyomon követő monitoring tevékenysége Magyarország egész területét lefedi. Monitoring és gyűrző programjaiban évente több ezer önkéntes vesz részt. Az 1990-es évek eleje óta működtetett Monitoring Központ egyedülálló, folyamatosan frissülő adatbázissal rendelkezik Magyarország madárvilágáról, annak változásáról. Legújabbán pedig megkezdődött a hazánkban élő kételtű és hullófajok elterjedésének térképezése is. A védelmi célkitűzéseket saját kutatásai alapoza meg.

Természetvédelmi szakpolitikai tevékenysége a jogalkotáson, jogalkalmazás elősegítésén keresztül meghatározó volt Magyarország természeti állapota romlásának lassításában, egyes fajok esetében a korábbi kedvezőtlen folyamatok megfordításában, ill. a különböző érdekcsoportok természetvédelmi tudatosságának növelésében.

A természetvédelmi stratégiájában, ill. annak megvalósítása során kiemelten kezelte az ifjúság természetvédelmi szemléletének kialakítását és a lakosság érdeklődésének felkeltését. Az elmúlt 38 év során több mint félmillió gyerek és felnőtt vett részt madárgyűrző és természetvédelmi táborokban, programjain.

Saját kiadású könyveivel, ismeretterjesztő kiadványaival eredményesen járult hozzá a természetvédelmi célkitűzések megismertetéséhez, és saját eredményeinek népszerűsítéséhez.

Az MME a BirdLife International magyarországi partnerszervezete természetvédelmi tevékenységét a Madárvédők Világszervezetének nemzetközileg elfogadott céljaival, stratégiájával és elveivel összhangban végzi.

Az MME 1990 óta nevében is megjeleníti a szélesebb körű természetvédelmi tevékenységet.

V. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK

---

1. Veszélyeztetett állatfajok megőrzése

Magyarország madárvilága és az MME által kiemelten kezelt más állatcsoportok gazdagságának legalább a 2000-es évek szintjén történő hosszú távú megőrzése a lakossággal, az önkormányzatokkal, gazdálkodókkal és más társadalmi szervezetekkel, ill. a kormánysszervekkel együttműködve.

2. Fenntartható terület- és tájhasználat

A nemzeti sajátosságoknak megfelelő, a természeti értékek fennmaradását biztosító földhasználat és tájgazdálkodás kialakításához való szakmai hozzájárulás.

3. Kapcsolatban a természettel

Az MME sajátosságainak megfelelő széleskörű, a gyerekek nevelése mellett a felnőttek szemléletformálására is hangsúlyt fektető ismeretterjesztő és közösségi programok működtetése.

4. Tudással a természetvédelemért

Madarakra, és más állatcsoportokra vonatkozó kutatások, különösen az állományok változásának nyomon követése (monitorozás), a természetvédelmi beavatkozások, területfejlesztések, kezelések szakmai megalapozása érdekében.

5. Madárvédelem határok nélkül

A madárvédelem és természetvédelem nemzetközi támogatása a BirdLife International keretében a Kárpát-medence természeti értékeire fókuszálva.

6. Kiállunk a természetért

Hatékony természetvédelmi érdekérvényesítés megvalósítása helyi, nemzeti és nemzetközi szinten.

7. Együtt a madarakért

A szervezet ismertségének, elfogadottságának, támogatottságának növelése.

8. Több forrást a természetvédelemre

A természetvédelmi, madárvédelmi célkitűzésekhez szükséges források megszerzése, a biztonságos működéshez szükséges tőketartalék megteremtése.

9. Hatékony szervezettel a madarakért

Az MME országos hálózatának fejlesztése, a szervezeti működés hatékonyságának növelése.

VI. A STRATÉGIAI TERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI

1. VESZÉLYEZTETETT ÁLLATFAJOK MEGŐRZÉSE

Az MME-nek 1974-es megalakulása óta az egyik fő célkitűzése a világszerte veszélyeztetett vagy közel veszélyeztetett madárfajok védelme. A természetvédelmi szakmai programok jelentős része e cél érdekében került kidolgozásra és megvalósításra, különös tekintettel a ragadozómadarak, a túzok és a szalakóta, illetve a rákosi vipera védelmére, illetve ezen fajok tömeges pusztulását okozó veszélyeztető tényezők (áramütés, vezetéknek ütközés, mérgezés stb.) célzott kezelésére.

A MME Ragadozómadár-védelmi Szakosztálya, mintegy 1500 tagjával a hazai gyakorlati fajvédelmi munkák jelentős részét koordinálta az elmúlt 30 évben. A fészekőrzéseken a 80-as 90-es években mintegy 1700 önkéntes vett részt, akik közül sokan ezen programok hatására léptek be az MME-be, illetve lettek elkötelezett természetvédők. Sokan közülük ma már az állami természetvédelemben dolgoznak. A Szakosztálynak köszönhető hogy jelenleg Európában az egyik legjobban szervezett ragadozómadár-védelmi program Magyarországon valósul meg. Jelentős eredménynek számít, hogy a ragadozómadár-védelem területén már megvalósult a Kárpát-medencei együttműködés. A parlagi sas, kerecsensólyom, kékvércse, szalakóta védelme terén az MME számít a vezető szakértőnek a nemzetközi természetvédelemben.

Az MME Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztálya 1993 óta működik. A Szakosztály megalakításának legfőbb oka az volt, hogy az MME tagságának jelentős része érdeklődik a kétéltűek vagy a hüllők védelme iránt, ill. az egyesület ifjúsági programjaiban elsősorban a kétéltűek gyakorlati védelme már korábban is jelentős mértékben zajlott. Az MME egyik legjelentősebb természetvédelmi programja a Rákosi vipera védelme - melyre külön munkacsoport is alakult - 2004-ben LIFE, majd 2009-től LIFE+ projekt keretében Európai Unió támogatást nyert. Az Európai Unió Bizottsága az MME rákosi vipera védelmi programját a "Legjobb 5 program egyike" kitüntetéssel is elismerte.

A veszélyeztetett állatfajok megőrzésére az alábbi önálló költségvetéssel rendelkező programok futnak:

- ragadozómadár-védelmi program,
- parlagisas-védelmi program,
- kékvércse-védelmi program,
- kerecsensólyom-védelmi program,
- túzok-védelmi program,
- rákosivipera-védelmi program,
- kétéltű- és hüllővédelmi program.

Hosszú távú cél:

A veszélyeztetett madár és más állatfajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, állománynövekedésének elérése.

Az MME kiemelten kezeli azoknak a fajoknak a védelmét, hosszútávú megőrzését és állományának fejlesztését, amelyek világszerte veszélyeztetettek, Európában vagy Magyarországon kedvezőtlen védelmi helyzetűek, illetve fenntartásuk speciális intézkedéseket igényel. A madarakon kívül az MME a nappali lepkék, a kétéltűek, a hüllők és az emlősök monitorozásával és védelmével kíván megkülönböztetetten foglalkozni.

<i>1.1 VILÁGSZERTE VESZÉLYEZTETETT VAGY KÖZEL VESZÉLYEZTETETT MADÁRFAJOK VÉDELME</i>	
Háttér:	
<p>A világszerthe veszélyeztetett vagy közel veszélyeztetett fajok védelme az MME elsődleges természetvédelmi célkitűzése. E fajok közül is megkülönböztetetten kezeli azok védelmét, amelyek megőrzésében Magyarországnak kiemelkedő szerepe és felelőssége van. Ezen fajokra védelmi programokat kell kidolgozni, és azokat folyamatosan aktualizálni kell. Fajvédelmi tevékenységünket ezekre a tervekre alapozzuk.</p>	
Cél:	Tevékenységek:
<p>A világszerthe veszélyeztetett, és egyes közel veszélyeztetett fajok magyarországi kedvező természetvédelmi helyzetének elérése és megőrzése érdekében</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>A hazánkban rendszeresen költő világszerthe veszélyeztetett (parlagi sas, kerecsensólyom, tűzok, csíkosfejű nádiposzáta) vagy közel veszélyeztetett fajok (cigányréce, vörös kánya, kék vércse, nagy goda, nagy póling, szalakóta) hazai költőállományának alakulása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fajspecifikus védelmi és monitoring programok, folytatása, ill. újak indítása a világszerthe veszélyeztetett, és egyes közel veszélyeztetett fajok védelme érdekében. • Fajvédelmi akció és kezelési tervek kidolgozása, meglévők felülvizsgálata, hivatalos elfogadtatása az átgondolt, komplex védelmi, megőrzési, fejlesztési tevékenység érdekében, magyarországi és nemzetközi összefogással. • Részvétel a fajvédelmi tervek megvalósításában magyarországi és nemzetközi összefogással. • Részvétel a hazai és nemzetközi fajvédelmi munkacsoportok, együttműködési fórumok munkájában. • A következő fajok hazai és nemzetközi védelmi programjában az MME koordináló szerepének fenntartása: parlagi sas, kék vércse, kerecsensólyom, szalakóta. • A következő fajok más szervezetek által koordinált hazai védelmi programjában az MME együttműködő szerepének fenntartása, illetve kidolgozása: kis lilik, vörösnyakú lúd, tűzok, csíkosfejű nádiposzáta. • A következő fajok hazai védelmi programjának kidolgozásában az MME koordináló vagy együttműködő szerepének biztosítása: cigányréce, vörös kánya, nagy goda, nagy póling. • A következő fajok ritka hazai előfordulási adatainak összegyűjtése és elérhetővé tétele a fajok védelmével foglalkozó nemzetközi természetvédelmi szervezetek részére: borzas gödény, füstös réce, jeges réce, kékcsőrű réce, fekete sas, feketeszárnyú székicsér, lilebíbic, vékonycsőrű póling.

*1.2 EURÓPÁBAN VAGY MAGYARORSZÁGON KEDVEZŐTLEN VÉDELMI HELYZETŰ
MADÁRFAJOK VÉDELME*

Háttér:

Az Európában veszélyeztetett, de jelentős magyarországi állománnyal rendelkező fajok esetében az MME folyamatos állományfelmérést végez, szükség esetén védelmi akciót indít. A világviszonylatban, illetve Európában veszélyeztetett fajokon kívül az MME fontosnak tekinti azoknak a fajoknak a védelmét, amelyek hazai állománya veszélyeztetett.

Cél:

kérdéses fajok magyarországi kedvező védelmi helyzetének elérése, ill. megőrzése érdekében.

Mérhető eredmények:

Az Európában veszélyeztetett, de jelentős magyarországi állománnyal rendelkező, illetve a hazánkban kedvezőtlen helyzetű madárfajok hazai költőállományának alakulása.

Tevékenységek:

- A hazai madárfajok természetvédelmi helyzetének értékelése alapján kiválasztjuk azokat a fajokat, amelyek hazai állományának fenntartásához vagy természetvédelmi szempontból indokolt növeléséhez védelmi intézkedésekre van szükség.
- A kiválasztott fajok országos állományának folyamatos monitorozása, a kis egyedszámú fajok esetében a teljes országos állományra kiterjedően, más fajok esetében mintaterületek felmérése alapján.
- Azon fajok védelme érdekében, amelyeknél ez szükségszerű folyamatos, vagy kampányszerű fajvédelmi programok kezdeményezése és megvalósítása.
- Azon fajok védelme érdekében, amelyeknél elsősorban élőhelyvédelmi intézkedések szükségesek, az eredményes kezelési lehetőségek feltárása és beépítése az élőhely- és területvédelmi programokba.
- Hazai és nemzetközi együttműködések elősegítése a fajvédelmi célkitűzések elérése érdekében.

1.3 MADÁRFAJOK EMBERI EREDETŰ TÖMEGES PUSZTULÁSÁNAK, ILLETVE SZÁNDÉKOS ELPUSZTÍTÁSÁNAK MEGAKADÁLYOZÁSA

Háttér: Az MME speciális programokat dolgoz ki és valósít meg olyan témákban, amelyek egyes veszélyeztető tényezőkhöz köthetők és veszélyeztetett, ritka, illetve gyakori madárfajok tömeges pusztulását idézhetik elő.

Cél:

A vonalas és pontszerű létesítmények okozta tömeges madárelhullás (középfeszültségű szabad légvezetékek oszlopain történő áramütés, légvezetékekkel, járművekkel, szélérőművekkel történő ütközés) mérséklése.

A madarak ellen elkövetett illegális tevékenységek (mérgezés, lelövés, fészek kifosztása) visszaszorítása.

Mérhető eredmények:

A fenti okok miatt elpusztult madarak számának csökkenése.

Tevékenységek:

- Az elpusztuló madarak számának monitorozása.
- Akciótervek kidolgozása a vonalas és pontszerű infrastrukturális létesítmények okozta tömeges madárelhullás hatásának csökkentésére, illetve a madarak ellen elkövetett illegális tevékenységek (mérgezés, lelövés, fészek kifosztása) visszaszorítására.
- A veszélyforrások hatásának csökkentése, megszüntetése speciális védelmi tevékenységen keresztül, az érdekcsoportok bevonásával.
- A veszélyforrások hatásának monitorozása mintaterületeken az akcióterv kidolgozása előtt és megvalósítása közben.
- A sérült madarak begyűjtésének, kezelésének és repatriálásának biztosítása.
- A madarak áramütését és légvezetékekkel történő ütközését kezelendő Akadálymentes Égbolt Megállapodáshoz hasonlóan a többi veszélyeztető tényező mérséklése érdekében is együttműködési megállapodások megkötése az állami természetvédelemmel, illetve az érdekcsoportokkal.

1.4 VILÁGVISZONYLATBAN VESZÉLYEZTETETT ÁLLATFAJOK VÉDELME

Háttér: Az MME kiemelt célként kezeli a rákosi vipera magyarországi állományának hosszú távú megőrzését, fejlesztését, amelynek érdekében faj-specifikus védelmi programot valósít meg.

Cél:

A rákosi vipera magyarországi kedvező védelmi helyzetének elérése és megőrzése.

Mérhető eredmények:

A rákosi vipera vadon élő és természetvédelmi célból fogságban tartott magyarországi állományának száma

Tevékenységek:

- A hazai rákosi vipera állomány monitorozása, a lehetséges élőhelyek felkutatása, az ismert élőhelyek állapotának folyamatos figyelemmel kísérése.
- A hazai rákosi vipera állomány élőhelyeinek természetvédelmi tulajdonba vétele, kezelése más hazai szervezetekkel együttműködésben.
- Szaporító- és bemutatóhelyként működő Vipera-védelmi Központ fenntartása.
- A hazai gerinces fajok nemzetközi védelmi helyzetének figyelemmel kísérése és szükség esetén programok kidolgozása a világviszonylatban veszélyeztetett fajok (pl. ürge, földikutyák) védelme érdekében.
- Hazai és nemzetközi együttműködések elősegítése a fajvédelmi célkitűzések elérése érdekében.

*1.5 EURÓPÁBAN VAGY MAGYARORSZÁGON KEDVEZŐTLEN VÉDELMI HELYZETŰ
ÁLLATFAJOK VÉDELME*

Háttér: A madárfajok védelme mellett foglalkozunk a kétéltűek és hüllők védelmével. Országos adatgyűjtést folytatunk, valamint fajvédelmi programokat működtetünk. A következő időszakban megvizsgáljuk más állatcsoportok, mint pl. emlősök, lepkék, esetében is a fajvédelmi programok beindításának, illetve az ezekkel foglalkozó Szakosztályok fenntartásának, megalakításának lehetőségét.

Cél:

A hazai kétéltű- és hüllőfajok állományának felmérése és védelme.

Mérhető eredmények:

Kétéltű- Hüllő adatbázisban szereplő adatok száma.

A haragos sikló budai állományának egyedszáma

A kétéltű és hüllő védelmi akciókba bevont önkéntesek száma

Tevékenységek:

- Országos kétéltű- és hüllő térképezés működtetése.
- Részvétel az Európai Herpetológiai Társaság Természetvédelmi Tanácsának munkájában.
- Regionális herpetofauna felmérések indítása.
- Pannongyík élőhelyeinek felmérése, védelme
- Haragos sikló budai állományának felmérése, gyakorlati élőhelykezelés a megőrzés érdekében
- Kétéltű- és Hüllő fajvédelmi programok tervezése és beindítása.
- A lepke, és emlős fajok védelme érdekében szakmai programok tervezése és beindítása szakosztályi vagy egyéb kereteken belül.

2. FENNTARTHATÓ TERÜLET- ÉS TÁJHASZNÁLAT (ÉLŐHELY- ÉS TERÜLETI VÉDELEM)

A természetvédelemi intézkedések klasszikus eleme a területi védelem. Hazánkban a védett területek hálózatának kialakítása és a legfontosabb területek kijelölése lezajlott az elmúlt évtizedekben. Ebben a munkában az MME javaslatokkal folyamatosan részt vett. Hazánk Európai Unió csatlakozásával sor került a Natura 2000 hálózat kijelölésére, aminek megalapozásában szervezetünk kiemelt szerepet töltött be. Mára kialakult Magyarország védett természeti területeinek, ill. Natura 2000 területeinek hálózata, ezért a területek kijelöléséről a hangsúlyt a megőrzésükre, hosszútávú fenntartásukra kell helyezni. A jogi szabályozás erősítése, a betartatás kikényszerítése mellett egyre fontosabbá válnak a gyakorlati élőhelyvédelmi feladatok, a támogatási rendszerek kialakítása, működtetése és az érdekcsoportokkal való fokozott együttműködés.

Magyarországon emberi behatástól mentes természetes állapotban lévő terület már csak rendkívül kis kiterjedésben található. A természetközeli állapotban lévő élőhelyeken is mindenütt felismerhető az emberi tevékenység hatása. Az évezredekken keresztül folytatott erdőirtásoknak, a nagy folyók szabályozásának, ill. töltések közé szorításnak, majd a területek mezőgazdasági művelésbe vonásának eredményeként az ország természeti képe jelentősen átalakult. Természeti értékeink jelenlegi állapotukban csak a megfelelő területhasználat biztosításával és a földhasználókkal együttműködve tartható fenn.

Magyarország európai viszonylatban is gazdag élővilága egyrészt a fajok megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásának képességét, másrészt a természeti környezet állapotának tükrözi. Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a hosszútávú vonuló madaraink, ill. legújabbban a mezőgazdasági környezetben élő fajok állománya az utóbbi két évtizedben jelentős csökkenést mutat. Az MME a megmaradt természetes és természetközeli élőhely foltok védelmét kiemelten kezeli. Természet- és madárvédelmi tevékenységét a legfontosabb élőhely-típusok (mezőgazdasági területek, erdők, füves területek, vizes élőhelyek, beépített területek) madárközösségeinek komplex védelmére összpontosítja.

Hosszú távú cél:

A madárvédelem és más veszélyeztetett állatfajok védelme szempontjából jelentős élőhelyek és területek kedvező természetvédelmi helyzetének elérése, megőrzése.

Az MME a Fontos Madárélőhelyek (IBA) és Natura 2000 területek védelmét tekinti kiemelt feladatának. Az MME tevékenységét a következő időszakban a kezelési-fenntartási tervek kidolgozásának segítésére, ill. önálló megvalósítására és a természetvédelmi feladatok finanszírozásának megteremtésére összpontosítja. Az élőhelyvédelmi feladatok elsősorban mintaterületi élőhelykezeléseket, a támogatási rendszerek kedvező alakulását és az érdekcsoportokkal való hatékonyabb együttműködést célozzák. Kiemelten a gyepekkel, vizes élőhelyekkel és a mezőgazdasági területekkel kívánunk foglalkozni.

2.1 ÉLŐHELYEK VÉDELME

Háttér:

Az MME számára kiemelten fontos fajok élőhelyeinek megőrzése, a fő célkitűzés. Ennek megfelelően azokon az élőhelyeken kívánunk védelmi tevékenységet kifejtetni, amelyeken ezek a fajok előfordulnak.

Füves élőhelyek

A gyepterületeket mai kiterjedésükben és még meglévő fajgazdagságukban kell megőrizni, illetve hosszú távú fennmaradásuk érdekében biztosítani kell azokat a külterjes gazdálkodási módokat - legeltetés, kaszálás -, amelyek a gyepterületek állapotát a mai napig fenntartották.

Az MME különleges hangsúlyt helyez a földtulajdonosokkal való együttműködésen keresztül az extenzív használat fenntartásának elősegítésére és annak helyreállítására

Mezőgazdasági területek

Mezőgazdasági területeink számos ritka és veszélyeztetett, valamint Európában kedvezőtlen védelmi helyzetű madárfaj élőhelyei. A mozaikos, szántóföldi művelés különösen fontos az agrárélőhelyeken előforduló fajok fennmaradása szempontjából. A mezőgazdasági művelésnek tükröznie kell a helyi természeti adottságokat.

Vizes élőhelyek

Magyarországon az elmúlt másfél évszázad alatt a vizes élőhelyek száma, illetve kiterjedése drasztikusan csökkent. Maradványaik a vízhez kötődő élővilág és ezen belül a fészkelő és vonuló vízimadár fajok számára meghatározó jelentőségűek. Megőrzésük, illetve - ahol lehetséges - helyreállításuk kiemelt fontosságú feladat. A természetes vizes élőhelyek mellett a mesterséges halastavak, halastó rendszerek is kiemelkedő jelentőségűek a vízimadarak költő és gyülekezőhelyeiként.

Erdők

Az MME szorgalmazza a hosszútávon fenntartható (tartamos) és folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodást. Kiemelkedően fontosnak tartja, hogy az erdőállományok természetessége ne csökkenjen tovább, az idős állományok aránya pedig növekedjen. A védett természeti területen, különösen nemzeti parkokban lévő, erdők kezelése elsődlegesen a természeti értékőrzést kell, hogy szolgálja.

A természeti értékőrzés meghatározó szereplői lehetnek a földhasználók, gazdálkodók, önkormányzatok. Ahhoz, hogy a földhasználat a természetvédelmi célokat is figyelembe véve történjen a földhasználók folyamatos tájékoztatást igényelnek. Az MME szakterületén szolgáltatásokat kíván nyújtani tájékoztatással, képzéssel és kedvező tapasztalatok átadásával, bemutatásával.

Cél:

A biodiverzitás, ezen belül kiemelten a madárvilág védelme szempontjából jelentős élőhelyek (mezőgazdasági területek, erdők, füves területek, vizes élőhelyek, beépített területek) állapotának monitorozása, a legjelentősebb élőhely foltok kedvező természetvédelmi

Tevékenységek:

- A kedvező természetvédelmi állapot meghatározására vonatkozó módszertan kidolgozása.
- Élőhelyi állapot komplex értékelésére (biodiverzitás, társadalmi és gazdasági) alkalmas módszertan kidolgozása
- Élőhely-típusonként a madárvédelmi szempontból legjelentősebb magyarországi élőhely-foltok meghatározása és kijelölése.
- Vizes élőhelyek kataszterének felállítása

<p>helyzetének elérése és megőrzése. Az MME természetvédelmi törekvéseinek és a földhasználati, gazdálkodási, vidékfejlesztési céloknak és tevékenységeknek összehangolása a gyakorlatban.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Szolgáltatásainkkal évente elért földhasználók száma</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Élőhelyi állapot indikátorok meghatározása a prioritás élőhely-típusokra. • <u>Természetkímélő gazdálkodás legjobb gyakorlatának meghatározása és publikálása a kijelölt mintaterületeken.</u> • Ismeretterjesztési és képzési programok kidolgozása és végrehajtása a természetkímélő gazdálkodás legjobb gyakorlatainak elterjesztése érdekében • A támogatási rendszerek, jogszabályi háttér és jogalkotási folyamatok követése összekapcsolása a földhasználati gyakorlattal a fenntartható, természetkímélő használat érdekében. • Az együttműködés erősítése a prioritás élőhelyekkel behatóan foglalkozó társadalmi és kormányzati szervezetekkel. • Az eredmények hozzáférhetővé tétele írott és elektronikus fórumokon. <p><i>Élőhely- és területi védelemmel összefüggő tanácsadás és szolgáltatás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tájgazdálkodási Tanácsadó Iroda létrehozása, működtetése. • Szolgáltatások/tanácsadások körének meghatározása, beárazása. • Részvétel a természetbarát földhasználóknak megfelelő pénzügyi eszköz kidolgozásában. • Madárbarát Önkormányzat Program működtetése. • Madárbarát Gazdálkodó Program létrehozása és működésének segítése. • A kistérségi programok stratégiai és részletes programjainak segítése, konkrét esetekben bekapcsolódás a készítésbe. • Tartós és bővülő együttműködés a földhasználókkal, földtulajdonosokkal, szakmai tanácsadás a természetkímélő legjobb gyakorlat alkalmazásával kapcsolatban. <p>A természetkímélő gazdálkodás bemutatása, elterjedésének elősegítése</p>
--	--

2.2 TERÜLETEK VÉDELME

Háttér: Az MME számára ún. Fontos Madárélőhelyek (Important Bird Areas, IBA), illetve a Natura 2000 hálózat magyarországi területeinek, elsősorban az IBA-val jelentősen átfedő különleges madárvédelmi területek (KMT) megőrzése, állapotuk folyamatos figyelemmel kísérése a fő feladat. Feladataink a területek veszélyeztető tényezőinek kutatása és a kedvező természetvédelmi állapot elősegítése.

Célunk, hogy adatokra alapozva az állami természetvédelemtől függetlenül is értékelni tudjuk a természetvédelem eredményességét az IBA és a Natura 2000 területekre vonatkozólag

Az MME együtt kíván működni az állami természetvédelmi szervezetekkel és az önkormányzatokkal az országos jelentőségű, és a helyi jelentőségű védett természeti területek élővilágának monitorozásában, azok megőrzésében.

Mivel számos veszélyeztetett faj kisebb nagyobb állománya található hazai, vagy nemzetközi védelem alatt nem álló területen, az MME különleges hangsúlyt fektet ezekre a területekre. Ezt a munkát a fajvédelmi tevékenység prioritásai határozzák meg.

Cél:

A Fontos Madárélőhelyek (IBA) kedvező természetvédelmi helyzetének elérése, ill. megőrzése. A Natura 2000 területek védelmének elősegítése, különös tekintettel a Különleges Madárvédelmi Területek kedvező természetvédelmi helyzetének elérésére, ill. megőrzésére. Az országos jelentőségű és egyes helyi jelentőségű védett természeti területek védelmének elősegítése

Mérhető eredmények:

A Fontos Madárélőhelyek állapotát jelző IBA monitoring eredményei

Elkészült Natura 2000 fenntartási tervek száma

Tevékenységek:*Tervezés*

- Módszertan kidolgozása az IBA és a KMT állapotváltozásának értékelésére.
- Részvétel a prioritás területek kezelési, fenntartási terveinek kidolgozásában.
- A kedvező természetvédelmi helyzet elemzés módszertanának kidolgozása

Adatgyűjtés

- A prioritás IBA, Natura 2000, védett, vagy védelem alatt nem álló területek madárállományának, valamint az azokra ható veszélyeztető tényezőknek a kiemelt szintű monitorozása a már alkalmazott monitoring módszerekkel mintaterületeken (MMM, RTM, VVM, fajspecifikus felmérések).
- A prioritás területeken mintaterület kijelölése.
- Mintaterületek komplex biotikai (cönológiai, florisztikai, zoológiai) társadalmi és gazdasági, tájhasználati elemzése.
- Az IBA, Natura 2000, védett, vagy védelem alatt nem álló területek általános madárállomány és veszélyeztető tényező monitorozásának folytatása

Revízió

- A kijelölt jelentős madárélőhely-hálózat (IBA) naprakész nyilvántartása (határok pontosítása, madárállomány-adatok aktualizálása, területtípusok összehangolása).

Kezelési/fenntartási tervezés

- Részvétel a Natura 2000 kezelési/fenntartási tervek rendszerének kialakításában és egyes esetekben a tervek

	<p>elkészítésében</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mintaterületek komplex biotikai (cönológiai, florisztikai, zoológiai) társadalmi és gazdasági, tájhasználati elemzése. • <u>A Natura 2000 támogatási rendszerek, jogszabályi háttér és jogalkotási folyamatok befolyásolása.</u> • Természetkímélő gazdálkodás legjobb gyakorlatának beillesztése a gyakorlati megvalósításba. <p><i>Kezelés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A prioritás területen területi felelősök kijelölése, képzése. • Részvétel a Natura 2000 támogatási rendszerek fejlesztésében szakértői anyagok készítésével <p><i>Az eredmények közzététele, hasznosítása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az IBA és Natura 2000 területi listák, programok és azok eredményeinek nyomtatott és elektronikus publikálása, megismertetése az érdekcsoportokkal. • A nemzetközi, országos és regionális együttműködés erősítése a prioritás területekkel behatóan foglalkozó társadalmi és kormányzati szervezetekkel. • Részvétel a prioritás területek természetvédelmi jogi érdekképviselésében •
--	--

3. KAPCSOLATBAN A TERMÉSZETTEL (SZEMLÉLET- ÉS TUDATFORMÁLÁS, OKTATÁS-NEVELÉS)

Új stratégiánkban alapvető szerepet szánunk a fenntarthatóság-pedagógiai alapelveket szem előtt tartó szemlélet- és tudatformálásnak, környezeti nevelésnek és oktatásnak. Célunk, hogy hozzájáruljunk a társadalom – ezen belül különösen az ifjúság – és természet kapcsolatának javításához. Szeretnénk elérni, hogy a társadalom értékrendjében kiemelt helyen szerepeljenek a természeti értékek. Változó társadalmi környezetünkben a természet védelme nem csak a közvetlen természetkárosító tevékenységek miatt válik egyre nehezebbé. A természettől egyre nagyobb mértékben eltávolodó életmód, a természet közvetlen élményének hiánya egyre nehezebbé teszi a problémák megértését és befogadását.

Az MME tevékenységében a megalakulás óta elsődleges szerepet kap az utánpótlásképzésben is elengedhetetlen oktatás és ismeretterjesztés. Helyi csoportjaink legalapvetőbb tevékenységei közé tartozott a kezdetektől fogva környezeti nevelési foglalkozások, előadások tartása, nyári táborok szervezése a gyermek és ifjúsági tagok belső, „MME akadémia” jellegű képzése érdekében. Több évtizedes hagyományra tekint vissza a Madarász ovi és Madarász sulis program is, mely napjainkban az MME egyik legfontosabb szolgáltatás jellegű tevékenységévé vált. Madárgyűrűző táboraink közül több is állomási jelleggel, gyakran erdei iskolai jellegű tevékenységet is végezve működik. Annak ellenére, hogy voltak kezdeményezések ezen központok országos koordinációjára és jelentős fejlesztésére, ez a mai napig nem történt meg. Célunk ezeknek a látogató-, környezeti nevelési és madárgyűrűzői központoknak a fejlesztése úgy, hogy ezek segítsék az Egyesület belső utánpótlásképző, tagtoborzó és szolgáltatás jellegű oktató-nevelő, szemléletformáló tevékenységeit is.

Hosszú távú cél:

A természeti értékek védelmének megalapozása, a természeti értékek kiemelt helyének biztosítása a társadalom értékrendjében.

Az MME taglétszámának folyamatos növelése mellett a tagság informálását és képzését tekinti stratégia célnak. Az egyre növekvő számú és egyre felkészültebb tagságon keresztül kívánja elérni, hogy a társadalom mind szélesebb rétegei legyenek elkötelezettek a természeti értékek megőrzése iránt.

Az MME az ifjúság környezeti nevelése mellett – az élethosszig való tanulás alapelvével és fontosságával egyetértve – kiemelt célként kezeli a lakosság egészének, tehát a felnőttek ismereteinek bővítését, szemléletformálását is. Ennek érdekében: a nagyközönség számára vonzó, bárki számára látogatható országos közösségi szabadidős programokat szervez; Madarász ovi és Madarász sulis képzési szolgáltatási, madárgyűrűző-, oktató- és látogatóközpontként is működő Madárvárta hálózatot működtet, és támogatja mások ilyen tevékenységét; saját szervezetén belül pedig strukturált utánpótlásképző és tehetséggondozó programot valósít meg. Akciókat szervez az ifjúság természetvédelmi érdeklődésének felkeltésére. Kiadványaival segíti a teljes lakosság kötődését a természethez és a természetkímélő életmódhoz. Célunk a természettel szoros kapcsolatban lévő érdekcsoportok, ill. a nagyközönség széles körű tájékoztatása Magyarország természeti értékeiről, az MME természetvédelmi céljairól, tevékenységéről, eredményeiről, valamint a természet védelmének fontosságáról.

**3.1 MME UTÁNPÓTLÁSKÉPZÉS: HELYI CSOPORTOK ÉS SZAKOSZTÁLYOK
IFJÚSÁGI TAGI PROGRAMJAI ÉS A MADÁRVÁRTA HÁLÓZAT**

Háttér: Egyesületi célok elérése szempontjából kiemelt szereplők a fiatalok, hiszen belőlük lesznek a jövő generációk döntéshozói és szülői. Ezért a helyi csoportok rendszeres és szervezett nevelési-oktatási és szemléletformáló munkája az Egyesület és Magyarország fenntartható jövője érdekében tett egyik legfontosabb tevékenység.

Az MME táboraival és madárvártáival az egyik legfontosabb találkozási pontot jelentik az emberekkel. Ezek az intézmények az MME megalakulása óta a legjobb ismeretterjesztő, utánpótlásképző, ismertség növelő és tagtoborzó, környezeti nevelési hálózatépítő helyszínek, melyeket a mai kor követelményei szerint fejlesztve és működtetve szervezetünk működésnek egyik alapvető pillérét alkotják a jövőben is.

Cél:

Az MME rendelkezzen tagjai életkori sajátosságait, tudását és tapasztalatait figyelembe vevő, a mindennapi munkát átható és a gyakorlatban megvalósított utánpótlás nevelő programmal, amibe a meglévők mellett az újonnan belépő tagjaink is bekapcsolódhatnak.

Az MME Madárvárta hálózatba szerveződő táboraival és madárgyűrűző állomásai a hazai környezeti nevelés megkerülhetetlen szakmai bázisai legyenek, ahova évről-évre egyre több látogató és önkéntes érdeklődő, pedagógus, óvoda és iskola látogat el.

Mérhető eredmények:

Helyi csoportok ifjúsági programjainak száma, az MME tanuló tag megtartó képességének alakulása.

Az MME Madárvárta hálózatába szerveződő táborok és állomások száma.

Minősített erdei óvoda/iskola szolgáltatást is nyújtó Madárvárta hálózati helyszínek száma.

A Madárvárta hálózatot igénybe vevő csoportok és látogatók száma.

Tevékenységek:

- Az MME jelenleg is működő ismeretátadó (és tagtoborzó) tevékenységeit olyan strukturált, az óvodától az egyetemig át a felnőtt korig tartó, egymásra épülő ismeretelsajátítási szintekből és tevékenységi formákból álló „életpálya modell” szervezzük, melynek egyes elemei az elmúlt évtizedekben számtalan esetben bizonyították hatékonyságukat, működőképességüket:
- Az egyesületbe belépő változatos korosztályú tagok, de különösen a fiatalok szakmai képzésének biztosítása rendszeres helyi csoportos és szakosztályi programok, szakkör és klubéleti jellegű képzések stb. segítségével.
- A különböző korosztályok számára vonzó, életkori sajátosságaiknak megfelelő kiadványokat és sorozatokat dolgozunk ki és juttatunk el partnereinkhez.
- Az MME honlapján a 7-14 éves korosztály számára vonzó arculattal és tartalmakkal rendelkező „gyermek honlap” oldalakat működtetünk.
- Bővítjük az MME Madárvárta hálózatát, valamint ezek szolgáltatásait, például az ennek keretében elindított minősített erdei iskolai programokkal.
- Kidolgozzuk a Madárvárta hálózatot alkotó táborok és madárgyűrűző állomások korcsoportos foglalkozási tematikáját.

*3.2 MME MADARÁSZ OVI ÉS MADARÁSZ SULI SZOLGÁLTATÁSOK,
AZ EGYESÜLET OKTATÁSI HÁLÓZATA*

Háttér: Az MME több évtizedes hagyománnyal rendelkező Madarász ovi és Madarász sulis programja mára az Egyesület országosan, bárhol alkalmazható formális környezeti nevelési szolgáltatásává, az óvodás és általános iskolai, valamint a pedagógus célcsoportok tekintetében pedig az egyik legfontosabb tagtöbörző tevékenységévé is vált egyben. Ideális tevékenységi forma a helyi csoportok és a területi irodák társadalmi beágyazottságának megalapozásához és növeléséhez, valamint olyan szabadon felhasználható forrást biztosító tevékenységi forma, mely jelentősen hozzájárul az Egyesület anyagi függetlenségének megteremtéséhez.

Az MME stratégiai céljainak és feladatainak elérésében és megvalósításában részt vevő célcsoportok között kiemelt szerepet töltenek be a pedagógusok. Ezért a környezeti nevelési feladataink hatásának kiterjesztése érdekében a velünk együttműködő intézményeket, pedagógusokat, környezeti nevelőket és környezeti neveléssel foglalkozó helyi szervezeteket az MME Oktatási hálózaton keresztül információkkal, anyagokkal, programokkal és képzési lehetőségekkel segítjük.

Cél:

A Madarász ovi és Madarász sulis szolgáltatások épüljenek be minél több helyi csoport, és az összes területi iroda működésébe.

A Madarász ovi és Madarász sulis programban – valamint a 3.3. pontban részletezett Madarász közösségi programokon – résztvevő gyerekek és pedagógusok minél nagyobb arányban váljanak egyben az Egyesület és az MME Oktatási hálózat tagjává.

Az MME környezetpedagógiai tevékenységei keretében végzett munka, az MME (oktatási) intézményi tagság olyan minőséget jelentsen, mely megkönnyíti az állami környezeti nevelési hálózatokba (Zöld óvoda, Ökoiskola, Erdei óvoda, Erdei iskola) történő bekapcsolódást.

Mérhető eredmények:

A Madarász ovi és Madarász sulis programban résztvevő intézmények, csoportok és osztályok, gyerekek és pedagógusok száma.

Tevékenységek:

- A minőségbiztosítás érdekében kidolgozzuk a Madarász ovi és Madarász sulis program egységes minimum szolgáltatási és árstruktúráját, melynek köszönhetően a helyi csoportok és területi irodák által országsszerte megtartott foglalkozásokban egységesen érvényesülnek az MME üzenetei és alapelvei.
- A helyi csoportoknál és a területi irodáknál elindítjuk a Madarász ovi és Madarász sulis szolgáltatást.
- Folyamatosan fejlesztjük és bővítjük az oktatási segédanyag kínálatunkat, különös tekintettel az MME honlap Környezeti nevelési oldalainak frissítésére és az innen letölthető digitális tartalmakra, valamint az MME Könyvtár sorozatra.
- Országosan bővítjük az MME különböző korosztályi és képzettségi szintű oktatási tevékenységeit szolgáltatási formában igénybe vevő intézmények, csoportok és gyerekek, valamint a foglalkozások számát.
- Az óvodák és iskolák MME-hez kapcsolásában fontos eszköznek tekintjük a madaras témájú és az MME-hez kötődő két legfontosabb jeles napot (Madarak és Fák Napja, Európai Madármegfigyelő Napok), a partner intézmények munkájának segítése érdekében kidolgozzuk ezeknek a napoknak a tematikáját, rendezvény struktúráját és segédanyagait.
- A Madarász ovi és Madarász sulis programhoz kapcsolódva akkreditált továbbképzési lehetőséget biztosítunk a pedagógusoknak.
- Kidolgozzuk az MME Oktatási hálózat koncepcióját.
- Kiemelt partnerségi viszonyt alakítunk ki a pedagógiai

<p>A honlap környezeti neveléssel foglalkozó menüpontjainak száma, ezek tartalmi frissítése, aktualizálása, a honlap oldalak nézettsége.</p> <p>Elkészül az Oktatási hálózat koncepciója és működik az ezt üzemeltető szervezeti háttér.</p> <p>Az MME Oktatási hálózatának folyamatos bővítése: országos lefedettség és reprezentáltság, a levelezőlistaként is működő hálózat tagjainak száma.</p> <p>A rendszeresen biztosított oktatási segédanyagokkal és elektronikus információval elért Oktatási hálózati tagok száma.</p> <p>Éves Oktatási hálózati szakmai találkozók és pedagógus továbbképzések száma.</p>	<p>munkát szervező állami szervekkel és civil szervezetekkel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiemelten kezeljük az állami környezeti nevelési kezdeményezésekkel, hálózatokkal (Zöld óvoda, Ökoiskola, Erdei óvoda, Erdei iskola) történő együttműködést. Ahol lehetőség van rá, az MME saját tevékenységi területein belül kidolgozzuk az ezekhez kapcsolódó, ezeket segítő tartalmakat (pl. Madárbarát erdei iskola). • Adatbázist készítünk a szemléletformálással foglalkozó tagokról, részükre folyamatosan információt küldünk. • Évi rendszerességgel találkozót szervezünk az Oktatási hálózat tagjai részvételével. • Lehetőséget biztosítunk óvodáknak, iskoláknak, osztályoknak és szakköröknek az MME-hez való kapcsolódásra és folyamatosan ellátjuk őket oktatási segédanyagokkal és információval. • Továbbra is részt veszünk a Madarak és Fák Napja országos vetélkedő megvalósításában.
--	--

3.3 MADARÁSZ KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK

Háttér: Habár évtizedek óta végzünk ilyen tevékenységeket, ezeket alkalmilag és helyi szinten alkalmaztuk, ezért a hazai lakosság kis részét értük csak el. Az elmúlt öt évben – változtatva ezen a helyzeten – kiemelt figyelmet fordítottunk az MME fő célcsoportját képező laikus (értsd – nem madártani szakember) lakosság számára vonzó országos madármegfigyelő programok egész éves szervezésére. Ezek egyes elemeinek (például bemutató madárgyűrzések) alkalmazásában már sok évtizedes tapasztalatokkal rendelkezünk, azonban a legtöbb tevékenység a programfejlesztés eredményeként indult. A fél évtized célzott programfejlesztési eredményei bebizonyították, hogy a madarász közösségi programok alkalmasak az MME társadalmi ismertségének, beágyazottságának és támogatottságának növelésére, a helyi csoportok klubéleti és tagtoborzó, utánpótlást biztosító munkájának javítására.

Cél:

A lehető legtöbb szakmai- és tevékenységi területhez kapcsolódva rendelkezünk kidolgozott közösségi programelemmel is.

A madarász közösségi program szolgáltatásaink számnak bővítése, a lehető legnagyobb országos lefedettség elérése és az így megszólított emberek, társadalmi és szakmai csoportok körének

Tevékenységek:

- Folyamatosan fejlesztjük és bővítjük az MME madarász közösségi programokat szervező területi és szakmai szervezeteink számára központilag biztosított szóró- és bemutatóanyagok minőségét és számát, biztosítjuk ezek folyamatos utánpótlását.
- Olyan mobil játékokat és játékos, gondolkodtató tevékenységi formákat dolgozunk ki, melyekkel a rendezvényeinken az olvasni nem tudó gyerekeket, kisgyerekes családokat és az iskolásokat tudjuk megszólítani.

<p>folyamatos bővítése.</p> <p>A madarász közösségi programok strukturált integrálása az MME különböző programjainak, tevékenységi területeinek társadalmazásába, a tag- és önkéntes toborzásba, a környezeti nevelési szolgáltatást igénybe vevők körének bővítésébe és az adomány-gyűjtésbe.</p> <p>A lakosság és a különböző célcsoportok minél jobb és szélesebb körű elérése és tájékoztatása a közösségi programjainkról.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Új programelemek száma.</p> <p>Helyi csoportos aktivitás alakulása.</p> <p>Országos lefedettség alakulása.</p> <p>Résztvevők száma.</p> <p>Toborzott önkéntesek és új tagok, tagságmegújítások száma.</p> <p>Gyűjtött adományok és látogatókönyvi név- és címjegyzék.</p> <p>Honlap közösségi program oldalainak látogatottsága.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi csoportok és szakosztályok bevonásával újabb és újabb elemekkel bővítjük a programkínálatot. • Nagy hangsúlyt fektetünk olyan témák megtalálására és kidolgozására, melyek keretében egy-egy addig kevésbé ismert, bemutatott vagy bemutatható madár- és élőlénycsoport társadalmi ismertsége és elfogadottsága javul. • Külön foglalkozunk a „nemszeretem” állatok bemutatásával. • A közösségi eseményeket eszközként használjuk az MME különböző szakmai programjaiban • Ezeknél a fejlesztésnél kiemelt szempont, hogy az év minden hónapjában rendelkezünk országos jelentőségű vagy országszerte megvalósítható programelemekkel. • A madarász közösségi programok társadalmi ismertségének és látogatottságának növelésében az egyik legfontosabb partnerünk az országos és helyi média, mely megfelelő kommunikációs eszközök (honlap oldalak és hírek, sajtóközlemények és meghívók) alkalmazásával térítésmentesen teszi közzé programfelhívásainkat.
---	--

4. TUDÁSSAL A TERMÉSZETVÉDELEMÉRT (MONITORING ÉS KUTATÁS)

Az MME Monitoring Központja az 1990-es évek elején kezdte meg működését, s ezen időszak óta több országos állományfelmérő- és monitoring programot indított el, melyek sikeres működését elsősorban a felmérő munkába bekapcsolódó jelentős számú önkéntesnek köszönhetjük. Az elmúlt években a Monitoring Központ kidolgozta a madárállomány felmérések részletes módszertanát, és megteremtette az adatok feldolgozásához és elemzéséhez szükséges alapvető feltételeket. Felmérő programjaink módszereinek kidolgozásakor szem előtt tartottuk a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) ajánlásait, mind a madárállományok, mind az élőhelyek felmérésére vonatkozóan. Munkánkat számos külföldi ornitológiai szervezet ismeri, és elismeri. Ennek köszönhető, hogy az Európai Madárszámlálási Tanács (EBCC) az MME-t bízta meg egy új monitoring program kidolgozásával és működtetésével, mellyel hatékonyan lehet követni a főbb élőhely típusokon végbemenő változásokat, az ott fészkelő madárállományok alapján. Programjaink jó lehetőséget nyújtanak ahhoz, hogy az EU csatlakozásnak a környezetre és az élővilágra kifejtett hatásait a madarak segítségével mérni tudjuk, s kellő időben fel tudjuk hívni a figyelmet a nemkívánatos folyamatokra.

Az MME-ben több évtizede folyó monitoring vizsgálatok kiemelkedő szereppel bírnak a hazai biodiverzitás és az abban bekövetkezett változások elemzésében, a programok országos szinten és hosszútávon való kivitelezése miatt. A terepi munkákban jelenleg mintegy 2300 tagtársunk vállal aktív szerepet, akiknek munkáját a területi koordinátorok, és a Monitoring Központ irányítja. Az elmúlt években elkészítettük a Fehér gólya honlapot és fészekadatbázist, a Fecskefigyelő honlapot és adatbázist, a Vízimadár adatbázist, a színes gyűrűvel jelölt madarak online adatbázisát, valamint 2011-ben a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) és a Ritka és Telepesen fészkelő Madarak monitoringja (RTM) programok online adatbázisait. Így ma már a legfontosabb monitoring programjaink és eredményeik elérhetőek az interneten, ami jelentősen elősegíti a programok működtetését.

Az MME 1974-es megalakulását követően nagy lendületet vett a szervezett madárgyűrés. Megindult az "Actio Hungarica" madárgyűrűző hálózat. 1976-ban a Madártani Intézet megbízásából az MME átvette a madárgyűrés szervezését Magyarországon. A nyolcvanas évek végétől a Madárgyűrűzési Központban elkezdődött a gyűrűzési és megkerülési adatok számítógépre történő rögzítése. 2005-ben befejeződött az összes fellelhető több mint egy évszázados hazai adattömeg visszamenőleges rögzítése is, így mára a teljes adatbank egy egységes adatbázisban, digitális formában érhető el.

Hosszú távú cél:

A természeti állapot változásának nyomon követése, értékelése, korai jelzése az érdekcsoportok számára, hozzájárulás a védelmi intézkedések megvalósításához.

A prioritás madár- és más állatfajok állomány nagyságának, elterjedésének, élőhelye változásainak elemzésén keresztül összefüggések keresése a fajok természetvédelmi helyzete, a veszélyeztető tényezők, a természetvédelmi beavatkozások és a fajok ezekre adott válaszaik között.

Az MME a veszélyeztetett, illetve a gyakori madárfajok költő, vonuló és telelőállományainak, a kételtűek és hullók, illetve más indikátor élőlénycsoportok állományviszonyainak és azok változásának nyomon követése érdekében Monitoring Központot és Madárgyűrűzési Központot működtet.

4.1 A MADARAK ÉS MÁS ÁLLATFAJOK MONITOROZÁSA

Háttér:

A környezeti állapot sikeres monitorozásának feltételei a szabályozott és megfelelően koordinált adatgyűjtés, adatkezelés, adatfeldolgozás, adatelemzés, valamint az eredmények publikálása, eljuttatása a döntéshozókhöz. Az MME az adatgyűjtést a hazai madárfajok, kételtűek és hüllők előfordulásáról, állományának nagyságáról, változásairól és aktuális elterjedési területükről a Monitoring Központ által koordinált országos és területi adatgyűjtő hálózattal kívánja megvalósítani. Az adatgyűjtés egyaránt kiterjed a veszélyeztetett, ritka és telepesen fészkelő, gyakori és vonuló fajokra, ill. a többnyire helyhez kötött kételtű és hüllő fajokra. Az MME működteti a Madárgyűrűzési Központot is, ami egyúttal a hazai madárgyűrűzés szakmai koordináló szervezete is.

Cél:

A madár és egyéb állatfajok állapotváltozásának (előfordulás, állományviszony, elterjedés, élőhelyek állapota) monitorozása, adatgyűjtő hálózat működtetése. Adatok megfelelő tárolásának biztosítása, célzott elemzése, az eredmények felhasználása, közzététele.

Mérhető eredmények:

A felmérésekben résztvevők száma
Feldolgozott adatok mennyisége, közzétett eredmények, publikációk száma

Tevékenységek:

- A hazai madárfajok előfordulásával, állományának nagyságával, változásaival és aktuális elterjedési területével kapcsolatos adatok gyűjtésének koordinálása, különös tekintettel a prioritás fajokra. Az országos és területi adatgyűjtő hálózat koordinálása. A monitoring programokban (MMM, RTM, RMM, VMM) évente résztvevők számának és a felmérések lefedettségének 25%-os növelése a tervidőszakon belül.
- A kételtűek és hüllők előfordulásával, állományának nagyságával, változásaival és aktuális elterjedési területével kapcsolatos adatok gyűjtésének koordinálása.
- Adatgyűjtésre vonatkozó megállapodás megkötése az állami természetvédelem országos és területi szerveivel.
- Az MMM állományfelmérő-program folytatása.
- Az RTM állományfelmérő-program folytatása.
- Résztétel az országos vízimadár monitoring (VMM) programban.
- Téli Sasszinkron program folytatása, a gyakori ragadozómadár monitoring program (RMM) beindítása.
- A szervezett monitoring célú madárgyűrűzési programok: Actio Hungarica madárvonulás kutató hálózat és Állandó Ráfordítású Gyűrűzés (CES) program működtetése
- Az adatgyűjtők képzésének, továbbképzésének, vizsgáztatásának (gyűrűzők) megszervezése.
- Gyűrűrellátás biztosítása.

Adattárolás, feldolgozás

- Adatkezelési, adatvédelmi és felhasználási/szolgáltatási szabályzat elkészítése.
- A madármonitoring és madárgyűrűzési alapadatbázisok rendszeres feldolgozása és értékelése.
- Folyamatosan elérhető internetes adatbázisok működtetése.
- GIS adatbázisok létrehozása és fejlesztése, integrált GIS elemzések.

	<ul style="list-style-type: none"> • A magyar gyűrűzési adattár naprakész működtetése. <p>Adatelemzés</p> <ul style="list-style-type: none"> • A természeti állapot változását nyomon követő adatelemzések támogatása, MME-n belüli önálló végzése. • A Monitoring Központ és Madárgyűrűzési Központ adatgyűjtéseinek integrált monitorozó és értékelő rendszerbe szervezése. <p>Az eredmények közzététele, hasznosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • A monitoring és madárgyűrűzési program eredményeinek évenkénti publikálása a hazai madarak állományainak, a természeti állapot helyzetéről, az adatgyűjtés személyi, technikai és adminisztrációs hátteréről. • A Magyarország Madarainak Helyzete összefoglaló kiadvány megjelentetése 5 évente • A kételtű és hüllő fajok, valamint élőhelyeik állapotának monitorozására fejlesztett és működtetett programok és adatbázisok létrehozása. • Kiemelt témaként a globális klímaváltozás madárfajok elterjedésére kifejtett hatásainak monitorozása. • Fészkelő Madár Atlasz (Breeding Bird Atlas) megjelentetése. • A monitoring eredmények hasznosítása a természetvédelmi tervezésben, gyakorlatban és pályázatírásban. <p>Önkéntesek bevonása/Civil tudomány</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rendszeres képzések biztosítása a felmérő programokban résztvevő önkéntesek számára. • Online adatgyűjtő portál kialakítása. • Népszerűsítő programok szervezése.
--	---

4.2 TERMÉSZETVÉDELMI KUTATÁS

Háttér: Az MME kutatással kapcsolatos alapelve a kutatás eredményeinek konzervációbiológiai hasznosulása, a „bizonyíték alapú természetvédelem” megvalósítása.

Az MME védelmi programjait saját vagy mások által elvégzett kutatások eredményeinek figyelembevételével készíti elő és valósítja meg. A kutatást megalapozó adatgyűjtést az egész országra kiterjedő, megfelelően koordinált önkéntes taghálózatával kívánja megvalósítani.

Kutatási tevékenységét a nemzetközi szervezetek kutatóállomásaival, az MTA, az egyetemek és múzeumok kutatóival való együttműködéssel erősíti. Lehetősége szerint segíti más kutatóintézetek konzervációbiológiai törekvéseit, szakmai anyagok, szakdolgozatok publikálását. Kutatási eredményeit tudományos folyóiratokban, konferenciákon és egyéb írott és elektronikus fórumokon teszi közzé.

Az MME üzemelteti a Madárgyűrzési Központot, amely a hazai madárgyűrzés adatkezelését és eszközellátását biztosítja elősegítve ezzel a magyarországi vonulás kutatást és ezzel összefüggő ökológiai kutatásokat. Az MME Monitoring Központja a gyűjtött adatok feldolgozását követően saját kutatásokat is végez.

Cél:

Az MME keretében folyó kutatások fejlesztése, ösztönzése, a természetvédelmi prioritásoknak és igényeknek megfelelő kutatási programok indítása.

Mérhető eredmények:

Szakdolgozatok száma

Megjelent illetve közlésre elfogadott publikációk száma

Tevékenységek:*Tervezés*

- A Tudományos Tanács működtetése
- Kutatási célok meghatározása.
- A természetvédelmi prioritásoknak és igényeknek megfelelő kutatási program összeállítása.

Kutatás

- Az egyes fajok, élőhely-típusok és területek természetvédelmi helyzetének elemzéséhez objektív módszertan kidolgozása.
- A madarak környezeti változás indikátor szerepének elemzése, élőhely-minősítési rendszer kidolgozása, indikátor fajok meghatározása a monitoring adatok felhasználásával.
- Fajspecifikus kutatások végzése.

Kutatásfejlesztés, együttműködés

- A kutatási prioritások, hiányterületek esetében hazai és nemzetközi kutatási együttműködések kezdeményezése.
- Kutatási ösztöndíjak adományozása
- MME különdíj adományozása országos diákköri versenyeken és konferenciákon.

Az eredmények közlése, hasznosítása

- Az MME eddigi kutatási eredményeinek összegyűjtése, tematikus kutatási adatbázis, publikációs adatbank

	<p>létrehozása.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A futó programok kutatási eredményeinek publikálása referált tudományos folyóiratokban. Publikálás egyéb írott és elektronikus fórumokon, Magyarországon és külföldön. • Részvétel és az eredmények bemutatása tudományos konferenciákon. • A kutatási eredmények hasznosítása a természetvédelmi tervezésben, gyakorlatban és pályázatírásban.
--	---

4.3 PRIORITÁSOK MEGHATÁROZÁSA

Háttér: Az MME folyamatosan követi a különböző madárfajok és más kiemelt állatcsoportok elterjedési területének és állományának változását, ugyanis csak ezek rendszeres nyomon követésével - ökológiai monitoringjával - határozhatók meg azok a feladatok, amelyekre a tervezés és megvalósítás során fókuszálunk. Ezek a

- a veszélyeztetett állatfajok köre,
- a természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű élőhelyek,
- a természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű területek,
- a szükséges védelmi intézkedések.

A madárfaj prioritások meghatározása után erre építve választjuk ki az élőhelyi, területi prioritásokat. A madárfaj prioritások meghatározásakor egységes módszertan alapján figyelembe vesszük a madárfajok hazai, európai uniós és világalállományának alakulását, veszélyeztetettségét.

Cél:

Megalapozott, mindenki számára érthető természetvédelmi prioritások meghatározása az MME erőforrásainak hatékony felhasználása érdekében.

Mérhető eredmények:

Rendelkezésünkre állnak a naprakészen frissített prioritáslisták.

Tevékenységek:

- Madárfaj, élőhely, terület és prioritások meghatározása és megismertetése az érdekcsoportokkal.
- A prioritások beépítése a munkatervezésbe.
- Az MME természetvédelmi programjait a kiválasztott prioritás fajok, élőhelyek és területek védelme érdekében dolgozzuk ki, illetve a pályázataink során ezek finanszírozását biztosítjuk.

5. KIÁLLUNK A TERMÉSZETÉRT (TERMÉSZETVÉDELMI POLITIKA, ÉRDEKKÉPVISELET ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÉRDEKCSOPORTOKKAL)

A civil természetvédelem eszközrendszerében a gyakorlati védelmi tevékenységek mellett nagyon fontos a törvényi szabályozás, a támogatási rendszerek és az állami intézményrendszer működésének támogatása, kedvező irányú befolyásolása és társadalmi kritikája. Az MME mindig is megpróbált ezeken a területeken is kiállni a természetért, azonban ez a feladat jelentős erőforrásokat igényel, amelyek eddig csak részben álltak rendelkezésre. Fontosnak tartjuk az egyes érdekcsoportokkal történő párbeszédet és együttműködést is, mert meggyőződésünk, hogy érdemi változást a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásban, csak közösen tudunk elérni.

Hosszú távú cél:

Az MME természetvédelmi céljainak egyeztetése az érdekcsoportokkal, álláspontjának képviselete és érvényesítése, valamint a célok gyakorlati együttműködés keretében történő megvalósítása.

Az MME a természeti értékek megőrzéséhez kapcsolódó érdekcsoportok törvényhozói, kormányzati és nem kormányzati szerveivel történő folyamatos, hatékony együttműködésre törekszik. Fontosnak tartja speciális információkkal és tájékoztatási eszközökkel befolyásolni a gazdasági és politikai döntéshozókat annak érdekében, hogy minden szinten megjelenjen a természeti értékőrzés, mint a jövő társadalmak alapvető érdeke. Célunk a természeti értékek hosszútávú fennmaradására hatással lévő szakpolitikák folyamatos nyomkövetése és befolyásolása. Ennek érdekében állásfoglalásokat dolgozunk ki és azokat megismertetjük a döntéshozókkal, szükség esetén kampányokat szervezünk.

5.1 SZAKPOLITIKAI ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS

Háttér:

Országgyűlés

Az MME a természet védelme érdekében szoros és pártsemleges kapcsolatot kíván kialakítani az országgyűlési képviselőkkel és az országgyűlési bizottságokkal.

Kormányzati szervek

Az MME arra törekszik, hogy természetvédelmi stratégiája megvalósítása érdekében jó munkakapcsolatot alakítson ki különösen azokkal a tárcákkal, amelyek tevékenysége közvetlen hatással van a természeti értékek megőrzésére. Ha nem értünk egyet a kormányzati döntésekkel szakmailag alaposan kiérlelt véleményünket közérthető módon nyilvánosságra hozzuk.

Nem - kormányzati szervek

Az MME együttműködésre törekszik azokkal a szakmai egyesületekkel, amelyek tevékenysége a természetvédelmi stratégia elérését segítik.

A környezet-, illetve természetvédő szervezetek közül azokkal kíván szoros együttműködést kialakítani,

amelyek nézetrendszere az MME számára vállalható.

Különösen fontosnak tartja a helyi szervezetekkel való együttműködést.

Az MME helyi csoportjain keresztül segíti az önkormányzatokat az általuk védetté nyilvánított területek állapotának megőrzésében, javításában.

Az önkormányzatokkal együttműködve igyekszik megvalósítani a nem védett élőhelyekre irányuló programjait.

<p>Cél:</p> <p>Az MME természetvédelmi politikájának más gazdasági, társadalmi szakpolitikákban történő megjelenítése.</p> <p>Biztosítani, hogy az MME fajokra, területekre és az élőhelyekre vonatkozó védelmi célkitűzései kellő súllyal kerüljenek a jogszabályokba, országos és helyi tervekbe, nemzetközi szerződésekbe és egyezményekbe, döntéshozatali mechanizmusokba.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Kiadott állásfoglalások száma</p> <p>MME álláspontját tükröző országos tervek, koncepciók, jogszabályok száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos részvétel a kormányzati és civil szakpolitikai munkacsoportban. • Napi munkakapcsolat kialakítása az állami természetvédelem szakpolitikai szempontból érintett képviselőivel. • Munkakapcsolat kialakítása az érintett releváns minisztériumok vezetőivel és munkatársaival. • Az MME szakmai álláspontjának kidolgozása aktuális természetvédelmi problémákkal kapcsolatban. • Szakértői hálózat fenntartása és működtetése • Az MME szakmai álláspontjának széles körű megismertetése • A természetvédelmet érintő jogszabályok előkészítésbe történő bekapcsolódás, azok véleményezése • Kampányok tervezése és szervezése a jobb szakpolitikák kialakításáért
--	---

5.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ÉRDEKCSOPORTOKKAL

Háttér:

A természetvédelem eredményessége jelentős részben múlik azon, hogy egyes meghatározó érdekcsoportokkal, hogyan sikerül együttműködni és a tevékenységüket, működésüket mennyire sikerül a Természetvédelmi célokkal összeegyeztetni. Ennek érdekében az MME közös érdekekre alapozva egyedi és rendszeres együttműködést kezdeményez és valósít meg a következő szakpolitikai érdekcsoportokkal:

- törvényhozói hatalom tagjai,
- végrehajtó hatalom képviselői,
- állami természetvédelemi szervezetek képviselői,
- társadalmi szervezetek képviselői,
- vadászok, vadgazdálkodók, érdekképviseleti szervei
- gazdálkodók és földtulajdonosok, falugazdászok,
- áramszolgáltatók képviselői,
- erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók, kezelők, erdőtervezés és —felügyelet képviselői,
- vízgazdálkodás kormányzati szervei és vizeitársulások
- kutatók, tudományos szervezetek képviselői,
- infrastrukturális fejlesztések tervezői, beruházói
- önkormányzatok képviselői,

Ahol értelmezhető, ott a fenti érdekcsoportok országos, regionális és helyi szakigazgatási szervei, döntéshozói, hatóságai, kezelői.

Cél:

Együttműködéssel feloldani a természetvédelmi konfliktusokat az egyes érdekcsoportokkal

Mérhető eredmények:

Együttműködési megállapodások száma

Tevékenységek:

- Részvétel az egyes érdekcsoportok rendezvényein
- Specifikus ismeretterjesztő kiadványok biztosítása az egyes csoportoknak
- Közös programok kidolgozása és megvalósítása
- Együttműködési megállapodások kidolgozása és működtetése
- Előadások tartása a felmerülő természetvédelmi problémákról
- Cikkek írása a szakmai szervezetek saját kiadványaiba, újságjaiba stb.

6. MADÁRVÉDELEM HATÁROK NÉLKÜL

Az MME nemzetközi tevékenységének keretét a BirdLife International- a világ legnagyobb természetvédelmi civil hálózata- történő együttműködés biztosítja. Nemzetközi tevékenységünket az európai iroda koordinálja. Az MME számára fontos tudásbázist jelent a hálózat tagjainak tapasztalata, amelyekre építeni kívánunk saját munkánk tervezése során. Arra törekszünk, hogy az MME a Kárpát-medence meghatározó szervezeteként tudjon működni és az együttműködés mellett aktív segítő/támogató szerepkörben is fel tudjon lépni.

Hosszútávú cél:

A nemzetközi madárvédelmi tevékenység fejlesztése a BirdLife International keretében.

Kiemelt célunk a Kárpát-medence, mint önálló biogeográfiai régió természeti értékeinek megőrzése a szomszéd országokkal és a BirdLife Internationalal együttműködve. Fontos célkitűzésünk az Európai Unió természeti érzékenységeinek fokozása, a közösségi szakpolitika befolyásolása, melyet európai partnerszervezeteinkkel együttműködve kívánunk elérni. Tapasztalataink átadásával akarjuk segíteni a nyugat-balkáni térségben működő társszervezeteket, ill. szükség szerint támogatjuk újak létrehozását.

6.1 NEMZETKÖZI MADÁRVÉDELMI HÁLÓZAT FEJLESZTÉSE

Háttér: Az MME hosszú ideje aktív a nemzetközi együttműködésekben elsősorban a környező országok vonatkozásában. Szervezetünk fejlettségi szintje lehetővé teszi, illetve megköveteli, hogy tapasztalatunk átadásával és lehetőségeink kihasználásával segítsük a nemzetközi madárvédelmi hálózat fejlesztését, elsősorban a közvetlen környezetünkben. Kiemelt feladatunk lehet a Nyugat-Balkán országaiban kialakulófélben lévő szervezetek fejlődésének elősegítése.

Cél:

Hatékonyabb madárvédelmi hálózat fejlesztése a BirdLife International keretében, kiemelten a Kárpát-medencében és a Nyugat-Balkánon

Mérhető eredmények:

Elindított határon átnyúló projektek száma

Kialakított támogatói együttműködések száma

Minden szomszédos ország BirdLife partnerével rendszeressé válik az együttműködésünk

Tevékenységek:

- Külföldi partnerekkel együttműködve közös projekteket fejlesztünk és hajtunk végre.
- A BirdLife International magyarországi partnereként közreműködünk a hálózat fejlesztésében, a BirdLife ismertségének és elismertségének növelésében, a partnerek támogatásában elsősorban a Kárpát-medencére fókuszálva.
- A környező országok BirdLife partnereivel hatékony együttműködést alakítunk ki és a régió érdekeit érvényesítjük a BirdLife szervezetén belül és azon kívül is.
- Regionális szinten kezdeményezőként lépünk fel, kiemelten az Európai Unión kívüli és BirdLife partnerszervezettel nem rendelkező országok segítése érdekében.
- A BirdLife prioritásai és munkaterve alapját képezi az MME munkatervezésének.
- A Nyugat-Balkán országaiban a BirdLife szervezetek kialakítását és fejlesztését aktívan segítjük
- A tervezési időszak során törekszünk arra, hogy nemzetközi természetvédelmi tevékenységünket ki tudjuk terjeszteni költő madaraink telelőterületére, partnerséget kiépítve a Közel-Keleten és Afrikában

6.2 AZ EURÓPAI UNIÓS ÉS NEMZETKÖZI SZAKPOLITIKAI MUNKA TÁMOGATÁSA

Háttér: Magyarország Európai Unió csatlakozásának eredményeként, hazánk környezeti állapotát jelentős mértékben az Európai Unió szintjén kialakított szabályozások és támogatási rendszerek alakítják. Ha eredményes természetvédelmet akarjuk folytatni megkerülhetetlen, hogy ezekkel a szakpolitikai ügyekkel is foglalkozzunk, amihez a BirdLife európai irodája megfelelő kereteket és támogatást nyújt. Ezen kívül egyes esetekben a globális nemzetközi egyezmények munkájában is szükséges és lehetséges bekapcsolódnunk a kedvező folyamatok elősegítése érdekében.

Cél:

Az MME aktív és hatékony részvétele az EU-s és nemzetközi szakpolitika alakításában

Mérhető eredmények:

Kibocsátott állásfoglalások száma

Tevékenységek:

- A BirdLife európai irodájának koordinációjában részt veszünk az Európai Unió szintjén folyó érdekérvényesítésben. Különös figyelmet fordítunk a Madárvédelmi- és Élőhelyvédelmi Irányelvekre, a Biodiverzitás Stratégiára, a Közös Agrárpolitikára
- Részt veszünk a nemzetközi egyezményekkel (CBD – Biológiai sokféleség egyezmény, CMS – Bonni Egyezmény, Berni Egyezmény) kapcsolatos munkában szakértelmünknek és érintettségünknek megfelelően
- Adatokat és háttér információt szolgáltatunk a BirdLife monitoring adatbázisaihoz, a vörös lista besorolásokhoz és részt veszünk a Birds in Europe folyamatban
- Részt veszünk a BirdLife európai munkacsoportjaiban: Birds and Habitats Directive Task Force, Agriculture Task Force
- Rendszeres állásfoglalásokat adunk ki az egyes EU-s szakpolitikákkal kapcsolatban és kapcsolatot tartunk fel a magyar döntéshozókkal a kormányban és az EU intézményekben egyaránt
- A nemzetközi kapcsolatok koordinálására felelőst/felelősöket nevezünk ki

7. EGYÜTT A MADARAKÉRT (A TÁRSADALMI TÁMOGATOTTSÁG NÖVELÉSE)

Az MME civil szervezetként csak akkor lehet sikeres, ha széleskörű társadalmi támogatottsággal rendelkezik. Egyesületünk jelenlegi tagságával és támogatóival az elmúlt időszakban is jelentős eredményeket ért el, így Közép-Európa egyik legjelentősebb támogatói bázisával büszkélkedhet a természetvédelem területén. Jelenleg közel 10.000 tagunk van és támogatóink száma meghaladta a 20.000 főt. Évente több mint 5000 állampolgár ajánlja fel számunkra az adójának 1%-át. Ahhoz, hogy tevékenységünket tovább fejleszthessük és a szervezet szabad felhasználású forrásokkal rendelkezzen ezt a támogatottságot jelentősen növelni kell.

Ennek eléréséhez sokkal több emberrel kell megismertetnünk célkitűzéseinket, eredményeinket és meg kell győznünk őket arról, hogy az MME olyan szervezet, melyhez érdemes csatlakozni, és amit érdemes támogatni. Ez a célkitűzés új módszereket, új eszközöket és a jelenleginél jóval összehangoltabb tevékenységet igényel.

Hosszú távú cél:

Az MME társadalmi ismertségének, elfogadottságának és támogatottságának növelése.

A következő fő célkitűzéseket tervezzük megvalósítani:

- jelentősen növelni akarjuk jelenlétünket a médiában,
- nagymértékben növelni kell az MME és programjainak ismertségét,
- az internet adta új lehetőségeket minél nagyobb mértékben ki kell használni,
- munkánkat a társadalom számára érthetővé és elfogadottá kell tenni,
- sokkal több lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy az emberek személyesen találkozhatnak az MME-vel,
- lehetőséget kell biztosítanunk minél több embernek, hogy saját tevékenységével is bekapcsolódhasson a természetvédelembe

Ennek érdekében munkánkat a következő területeken végezzük: Kommunikáció/láthatóság, Társadalmi részvétel.

7.1 KOMMUNIKÁCIÓ/LÁTHATÓSÁG

Háttér: A társadalomban bekövetkező változások hatására egyre kevesebben kerülnek kapcsolatba a természettel. Miközben a klímaváltozás és a természet pusztulása sokak által ismert folyamat, egyre nehezebb az embereket mozgósítani arra, hogy tegyenek is valamit ezek ellen. Ilyen körülmények között céljaink eléréséhez és a társadalmi támogatottság jelentős növeléséhez fokozni kell a kommunikációs tevékenységünket, új eszközöket kell alkalmaznunk.

Elmondható, hogy az elmúlt években jelentős előrelépést tettünk a sajtó és internetes kommunikációnk fejlesztésével, az új madarász közösségi programokkal, és így jó alapokról indulunk ebben a tervezési időszakban, de azt is látnunk kell, hogy a kihívás egyre nagyobb. Az eddigi eredményeinkre építve még céltudatosabb és hatékonyabb kommunikációt kell megvalósítanunk országos szinten.

Hosszútávú cél: Társadalmi támogatottságunk jelentős mértékű növelése.

Alcél:

Közösségi események és a személyes találkozási lehetőségek fejlesztése.

Mérhető eredmények:

Az MME-vel személyesen találkozóak száma.

Évente kiépített új kapcsolatok száma. A személyes találkozások során toborzott tagok száma és gyűjtött támogatás összege.

„Találkozás a madarakkal” jellegű programhelyszínek száma.

Tevékenységek:

- Országosan koordinált közösségi eseményeket szervezünk az év minden időszakában egyre több helyszínen.
- Nagyrendezvényeket fejlesztünk és rendezünk évente legalább 2-3 alkalommal.
- Folyamatosan fejlesztjük a „Találkozás a madarakkal” jellegű programjainkat, mely események és helyszínek számát önkéntesek bevonásával növeljük.
- Rendszeresen megjelenünk a legnagyobb hazai fesztiválokon és népszerűsítjük a madár- és természetvédelmet, valamint az MME-t.

<p>Alcél:</p> <p>Az MME internetes kommunikációjának fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME honlapját látogatók száma.</p> <p>Az MME elektronikus hírlevelével elért személyek, szervezetek száma.</p> <p>A közösségi média szolgáltatásain keresztül elért személyek száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az MME honlapját folyamatosan a kor követelményeinek megfelelő technikai és arculati szinten tartjuk. • Az MME honlapján folyamatos figyelemfelkeltő tartalmakat jelenítünk meg a rendezvényeinkről, tevékenységeinkről, munkánkról, a természet- és madárvédelemről. • Az MME hírlevele egyre több emberhez és szervezethez elér. • Kihasználjuk és fejlesztjük a közösségi média adta új lehetőségeket. • Az MME honlapja web2-es szolgáltatásokat is tartalmaz, amit egyre hatékonyabban használunk, az érdeklődők megtartásában, az önkéntes munka szervezésében és az adománygyűjtésben is.
<p>Alcél:</p> <p>Az MME megjelenésének növelése a nyomtatott és elektronikus médiában.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME sajtómegjelenéseinek száma.</p> <p>Elkészült filmek az „MME filmsorozat” részeként.</p> <p>Évente megvalósított kommunikációs kampányok száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan a média és a nagyközönség érdeklődésére számot tartó híryanagyot készítünk. • Partneri kapcsolatot építünk ki a médiával és médiaszereplőkkel az MME hatékonyabb bemutatása érdekében. • Egyre több hírességet (közéleti személyiséget) vonunk be a kommunikációnkba, hogy erősítsük az MME természetvédelmi felhívásainak, üzeneteinek hatékonyságát. • Folyamatosan mérjük a sajtótevékenységünk hatékonyságát és az eredmények alapján újrhangoljuk a tevékenységet. • Folytatjuk az MME tevékenységét bemutató filmek gyártását, és ezeket szervezett és tervezett formában aktívan terjesztjük. • Célzott kommunikációs kampányokat indítunk egyes kiemelt természetvédelmi üzenetekre építve.

<p>Alcél:</p> <p>Az MME saját kiadású nyomtatott megjelenéseinek fejlesztése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Megjelenések száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyamatosan megjelentetjük a Madártávlat magazint. • Az MME szórólapjai folyamatosan és jó minőségben rendelkezésre állnak és ezeket célzottan terjesztjük. • Az MME könyvtár sorozatban megjelennek a nagyközönség érdeklődésére számot tartó könyvek. • A madárvédelem és természetvédelem témában az MME Bolt termékeként forgalmazható közérthető kiadványokat jelentetünk meg. • Szakmai kiadványaink a megfelelő célközönség számára célzottan készülnek, és hatékonyan célba jutnak. A célba juttatás terén egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a digitális megjelenítésre és az internetes letölthetőségre is.
<p>Alcél:</p> <p>Az MME márka ismertségének növelése.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME márkát ismerők száma.</p> <p>Az MME márkajellege erősödésének hatására létrejött adományozási megállapodások száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az MME Arculati kézikönyvének használatát általánossá tesszük a munkatársak, a helyi csoportok és a szakosztályok mindennapi munkájában. • Az MME márka ismertségének növelését minden tevékenységünk, projektünk tervezésénél és kivitelezésénél kiemelt szempontként kezeljük. • Rendszeresen mérjük az MME márka ismertségét, az eredmények alapján értékeljük, és szükség szerint áthangoljuk tevékenységeinket. • Biztosítjuk az alkalmazottak és önkéntesek részére a megfelelő eszközöket az MME márka erősítéséhez. • Az MME alkalmazottait, tisztségviselőit, vezető önkénteseit kommunikációs képzésben részesítjük a hatékony márkaerősítés érdekében. • A megjelenő személyek tudatos kijelölésével és képzésével kialakítjuk az MME „arcait”.

7.2 TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL A GYAKORLATI MADÁRVÉDELMI MUNKÁBAN

Háttér: Az MME természetvédelmi tevékenységeinek jelentős része nem alkalmas a lakosság széles rétegeinek bevonására, melynek következtében az emberek nem tudnak tevőlegesen részt venni a madárvédelmi munkában. Az Egyesület ennek a problémának a kezelése érdekében indította el Madárbarát kert lakossági gyakorlati madárvédelmi programját 2002-ben. 2012-re a program regisztrált résztvevőinek száma – töretlen növekedéssel – elérte az 5.000 főt.

A Madárbarát kert program sikere arra hívja fel a figyelmet, hogy új jelmondatunk – „A madárbarát Magyarországért!” – szellemében érdemes és fontos olyan hasonló, mozgalom jellegű, a lakosság minél szélesebb rétegei számára gyakorlati bekapcsolódási lehetőségeket és mindennapi élményeket kínáló programokat kidolgozni és elindítani, melyben minden egyes résztvevő gyakorlatilag az MME önkéntes nagyköveteként járul hozzá munkánk hatékonyságának növeléséhez.

Hosszútávú cél: *A Madárbarát kert program társadalmi ismertségének folyamatos növelése, új programelemekkel bővítése, hasonló programok elindítása.*

Alcél:

„A madárbarát Magyarországért!” mozgalom tevékenységi elemeit, az ezekben résztvevők számát és körét jelentősen növeljük.

Mérhető eredmények:

A Madárbarát kert program regisztrált tagjainak száma.

Új Madárbarát kert alprogram elemek.

Odaítélt Madárbarát elismerő címek száma.

Tevékenységek:

- A Napi madárvédelem/Madárbarát kert program koncepcióra épülő „A madárbarát Magyarországért!” mozgalmat új elemekkel kiegészítve dolgozzuk ki.
- A Madárbarát kert programot szakmai szempontok alapján szükség szerint további elemekkel bővítjük, illetve kidolgozzuk az egyes művelési ágak madárvédelmi tevékenységeit bemutató és népszerűsítő Madárbarát gazdaság alprogramokat, ami ahhoz szükséges, hogy végül elindíthassuk a Madárbarát település akciót is.
- A mozgalmat olyan lehetőségként és tevékenységként kommunikáljuk, melynek keretében a lakosság, a gazdálkodók, a cégek, települési és térségi közösségek aktívan bekapcsolódhatnak a mindennapi gyakorlati madár- és természetvédelembe.

8. TÖBB FORRÁST A TERMÉSZETVÉDELEMRE (CÉLJAINK ELÉRÉSÉNEK FINANSZÍROZÁSA)

Az előző stratégia megvalósítási időszakában az MME átlagosan évi 390 millió forintos költségvetéssel végezte munkáját. Ennek jelentős részét, - 55 %-át - pályázati források és ezen belül is egyre jelentősebb mértékben Európai Unió források tették ki. Ugyanekkor a magánszemélyektől érkező szabadon felhasználható támogatások mértéke átlagosan 20% volt. Ez nagymértékű növekedés, amely tükrözi az elmúlt évek jelentős erőfeszítéseit mivel a 2006. évi tagi támogatás csak 7% volt. A kereskedelmi tevékenységben és a szakmai szolgáltatások terén jelentős változást nem sikerült elérni.

Hosszútávú cél:

A természetvédelmi célkitűzések megvalósításához több pénzt kell biztosítani, különösen a szabad felhasználású források részarányának jelentős növelésével és az új lehetőségek feltárásával.

Szervezetünk számára az egyik legfőbb kihívás a stratégiai célok megvalósításához új források feltárása, azzal a céllal, hogy a szervezet anyagi bázisa stabil legyen, szabad felhasználású forrásaink aránya jelentősen növekedjen és működésünk alapjainak finanszírozásához ne szoruljunk pályázati forrásokra.

Lehetőségeink bővítése érdekében a magánszemélyek támogatásának növelésére, kereskedelmi tevékenység fejlesztésére, intézményi támogatások bővítésére van szükség. Ezen kívül, szakértői és oktatási szolgáltatásaink fejlesztésével próbálunk további forrást teremteni.

8.1 MAGÁNSZEMÉLYEK TÁMOGATÁSÁNAK NÖVELÉSE

Háttér: Az MME szabad felhasználású forrásainak növelésére a legnagyobb lehetőséget a magánszemélyek támogatásának jelentős növelése jelenti. Ez a feladat nagyon erős kapcsolatban van a stratégiai terv „Támogatottság növelése” területével. Az ott megfogalmazott feladatok alapvetően meghatározzák a magánszemélyek támogatásának növelési lehetőségeit. Alapvető fontosságú az egyesület tagságának növelése, de a jövőben ezen kívüli érdeklődő/támogató kört is sokkal tudatosabban kell bővíteni.

Cél:

Az MME társadalmi bázisára építve a magánszemélyektől érkező támogatásokat a természetvédelmi munka meghatározó finanszírozójává fejleszteni.

Mérhető eredmények:

Az MME tagjainak száma

Az MME rendszeres támogatóinak száma

Tevékenységek:

- célzott marketing tevékenységet végzünk.
- Továbbfejlesztjük a szervezeten belül levélkampányokat.
- Az adománygyűjtés során egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a költséghatékony internetes lehetőségekre.
- Magánszemélyek és cégek részvételével országos partneri, illetve önkéntes hálózatot építünk az adományszervezés bővítésére a jelvénykampány modellre építve, de elemeiben és tartalmában bővítve és kiterjesztve azt.

<p>Az éves adománybevétel mértéke</p> <p>Az éves 1%-os bevétel mértéke</p> <p>Az örökhoagyások száma</p> <p>Az adománygyűjtésben együttműködő partnerek és önkéntesek száma és a jelvényekkel és hasonló eszközökkel gyűjtött adomány összege</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevezetjük, és kellő érzékenységgel népszerűsítjük az örökhoagyást, mint adományozási lehetőséget. • Az adó 1% felajánlásra folyamatosan kampányokat tervezünk és valósítunk meg. • Belső információt biztosítunk az adományozásról és a valós költségekről • Adományok átlátható felhasználását biztosítjuk
---	---

8.2 KERESKEDELMI TEVÉKENYSÉG FEJLESZTÉSE

Háttér: Az MME megalakulása óta foglalkozik kisebb-nagyobb mértékben kereskedelmi tevékenységgel. Kezdetekben ez néhány saját termék, elsősorban kiadványok forgalmazására korlátozódott. Később került kialakításra az MME Természetbarátok Boltja, ami az elmúlt időszakban különböző modellek alapján próbálkozva veszteségesen működött. Mind az MME tagjainak és szimpatizánsainak kiszolgálása szempontjából, mind az MME természetvédelmi tevékenységének lehetséges új finanszírozási forrásaként fontos a kereskedelmi tevékenység fejlesztése és eredményessé tétele.

Cél: Az MME kereskedelmi szolgáltatása magas színvonalon, jó termékekkel látja el a természet és madarak iránt érdeklődőket és jelentős bevételt termel a természetvédelmi célok finanszírozásához

Mérhető eredmények:

A kereskedelmi tevékenységünk bevételeinek mértéke

Viszonteladók száma, ill. a rajtuk keresztül bonyolódó forgalom mértéke

A madárbarát termékek tekintetében piaci részesedésünk mértékének alakulása

Tevékenységek:

- Az MME Természetbarátok Boltja folyamatos működésének biztosítása
- A Bolt a hét mind az öt munkanapján nyitva tart, lehetővé téve a „folyamatos” személyes vásárlást is
- Kereskedelmi tevékenységünk a központi csomagküldő szolgálat mellett decentralizáltan a területi irodákhoz kötődően is működik
- Bővítjük a viszonteladó partnereink körét
- Az MME Boltot, mint márkát a madárvédelmi termékek hiteles és meghatározó forgalmazójaként tesszük ismertté
- Kialakítjuk a célzott marketing tevékenységet
- Jelentősen bővítjük a saját termékek körét (MME Filmek, MME Könyvtár, MME Hangok, MME Optika, stb.)
- Kialakítjuk a kereskedelmi tevékenység legkedvezőbb szervezeti kereteit
- Szolgáltatáscsomagokat állítunk össze
- Létrehozuk az MME által ajánlott termék minősítést

8.3 INTÉZMÉNYI TÁMOGATÁSOK NÖVELÉSE

Háttér: Az MME történetében az intézményi támogatások és ezen belül is a hazai, majd később a nemzetközi, elsősorban Európai Unió pályázatok képezték a legmeghatározóbb finanszírozási forrást. Jelen stratégiánk is a finanszírozási lehetőségek diverzifikálására és egy jobb egyensúly kialakítására törekszik, azonban a pályázati támogatás továbbra is egy meghatározó elem kell legyen a bevételeink között. Ezek mellett fontos a kormányzat felé egyes területeken ma is fennálló együttműködésekben és szolgáltató funkciókból származó források megőrzése. A cégekkel való együttműködésünk jelenleg kezdetleges, így ezen terület megfelelő megfontoltsággal szintén fejleszthető.

Átfogó cél: *Az intézményi támogatások az MME természetvédelmi tevékenységében kiszámítható és stabil forrásként tovább növekednek a likviditási problémák kiküszöbölésével*

Alcél:

A pályázati források hatékony felhasználása természetvédelmi célokra

Mérhető eredmények:

A pályázati bevételek összege

Bevezetett projekt minőségbiztosítási rendszer és kialakított pályázati iroda

Tevékenységek:

- Folyamatosan nyomon követjük a hazai és Európai Unió pályázati kiírásokat és a természetvédelmi stratégiánkkal összhangban lévő projekteket nyújtunk be
- Törekszünk arra, hogy folyamatosan tudjunk projekteket fejleszteni és benyújtani a jelentősebb természetvédelmi pályázatokra (LIFE+, KEOP)
- Keressük az eddig nem használt pályázati forrásokat elsősorban a kommunikációs, oktatási és ismeretterjesztési területekre, hogy azok birtokában meg tudjuk valósítani célkitűzéseinket.
- A projektek tervezésénél kiemelt figyelmet fordítunk a pénzügyi és kezelési szempontokra.
- A projektek minőségbiztosításával és megfelelő kommunikációjával biztosítjuk a támogatók bizalmát
- Kialakítjuk a pályázatok felkutatásának, megírásának, nyomon követésének és minőségbiztosításának szervezeti kereteit

<p>Alcél:</p> <p>Kormányzati és önkormányzati együttműködések kialakítása</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>A kormányzattal kötött hosszútávú megállapodások száma</p> <p>Az önkormányzatokkal, kiemelten a Fővárosi Önkormányzattal kötött hosszútávú megállapodások száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Törekszünk arra, hogy minőségi szolgáltatásokat tudjunk nyújtani a kormánynak és önkormányzatoknak • A madármonitoring, madárgyűrűzés terén hosszútávú megállapodásokat kívánunk kötni a kormánynal • Új területeken is szolgáltatásokat fejlesztünk és partnerséget építünk, mint pl. agrárkörnyezetvédelmi monitoring, képzési szolgáltatások • Önkormányzatokkal együttműködünk természetvédelmi programjaik kialakításában és végrehajtásában • A kormányzat és önkormányzatok részére kifizethető szolgáltatáscsomagokat dolgozunk ki
<p>Alcél:</p> <p>Céges együttműködések kialakítása</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az együttműködésben résztvevő cégek száma, befolyt támogatásuk mértéke</p> <p>A kiépített tartós partneri kapcsolatok száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kidolgozzuk az MME céges partnerségi rendszerét egyértelmű támogatási lehetőségeket és visszajelzést biztosítva a prioritásainknak megfelelő szakmai programokra alapozva • Kialakítjuk a céges együttműködések kezelésének szervezeti kereteit • Célzott tartós (legalább 3-5 éves) partnerséget építünk ki cégekkel, amelyeknél nem csak a támogatás elnyerése, hanem a szélesebb körű együttműködés a cél • A céges együttműködések során kiemelten foglalkozunk azzal, hogy a partner cégek működése természetvédelmi szempontból kedvezően változzon •

8.4 HATÉKONY MŰKÖDÉS, FENNTARTHATÓSÁG

Háttér: Az MME, mint zöld civil szervezet kiemelten ügyel arra, hogy működése során a megszerzett forrásokat a lehető leghatékonyabban használja fel a környezeti és fenntarthatósági szempontok kiemelt figyelembevételével. Ennek érdekében jelentősen változtatnunk kell a működésünk egyes elemein.

Cél: Az MME saját működése során fellépő környezeti terhelés minimalizálása és a forrásfelhasználás hatékonyságának növelése.

Mérhető eredmények:

CO2 terhelés csökkenés mértéke

Tevékenységek:

- Beszerzési szabályzatot készítünk és alkalmazunk a költséghatékonyság növelése érdekében
- Beszerzéseink során minden esetben törekszünk a környezetkímélőbb termékek és szolgáltatások vásárlására
- Tervet készítünk a környezetterhelésünk csökkentésére (közlekedés, CO2 kibocsátás, papírhasználat)
- A sok közlekedéssel járó terepi munkákat a helyszínhez legközelebb lakókkal próbáljuk elvégezni
- Az általunk használt/kivitelezett ingatlanok esetében törekszünk a környezetkímélő megoldásokra és lehetőség szerint ezeket be is mutatjuk
- A programok és projektek működtetésére minőségbiztosítási rendszert vezetünk be

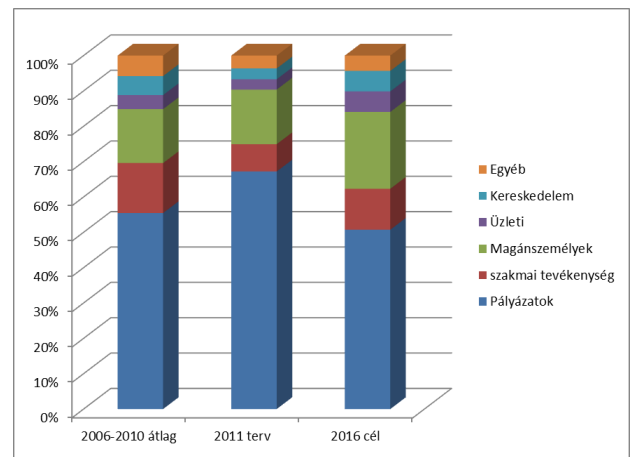
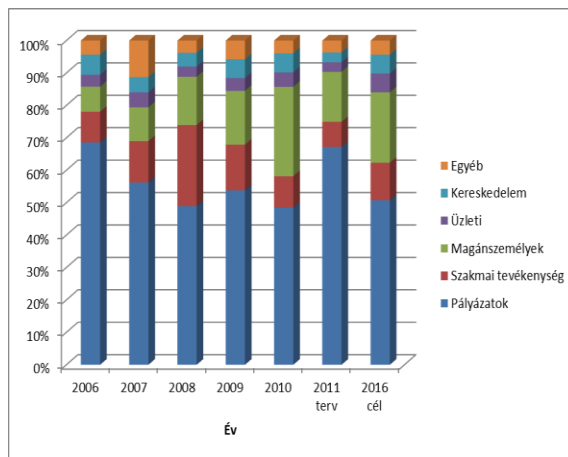
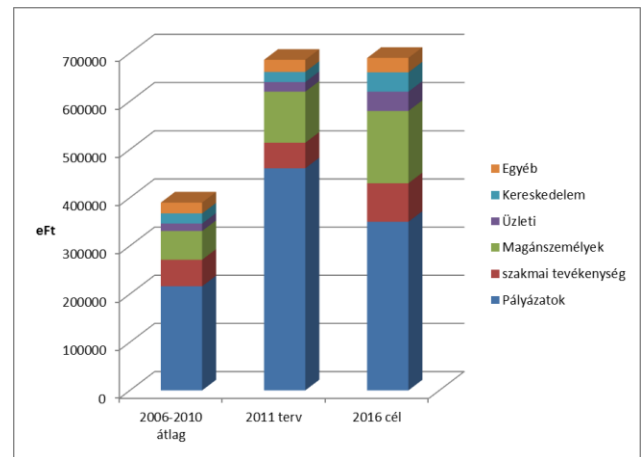
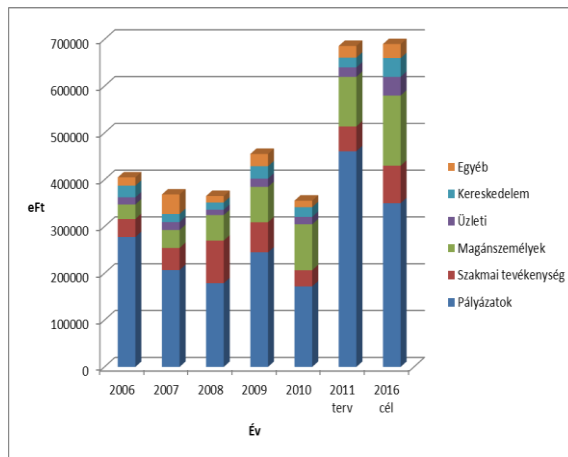

8.5 HOSSZÚTÁVÚ PÉNZÜGYI TERVEZÉS

Az MME pénzügyi tervezésének alapját az éves költségvetések képezik, amit a közgyűlés fogad el. Az eddigi pénzügyi tervezési rendszerben hosszabb távú kitekintésre nem nyílt lehetőség. A fenti finanszírozási tervek összegzéseként az alábbiakban megfogalmaztuk a következő időszakban kitűzött célt és minimális bevételt, amely lehetővé teszi, hogy a következő évek költségvetéseinek tervezése során legalább évente vissza tudjuk ellenőrizni a célkitűzések teljesülését. A táblázat összefoglalja az előző évek tényadatait és a megfigyelhető trendeket és ezekre is alapozva fogalmazza meg a célkitűzéseket.

Hosszútávú cél: Az MME bevételi struktúrája hosszú távon fenntarthatóbbá válik és biztosítja a független működés alapjait.

Bevétel (millió Ft)	2006	2007	2008	2009	2010	átlag (éves változás)	2011 tervezet	2016 cél	2016 min
Magánszemélyek tagdíja, adománya	31	38	54	76	98	60 (+17%)	106	150	130
Cégek támogatása	15	17	12	18	16	15 (0%)	20	40	30
Pályázatok	278	207	179	245	172	216 (-17%)	461	350	250
Kereskedelmi és egyéb vállalkozási tevékenység	25	17	15	26	21	21 (0%)	51	40	30
Szakmai tevékenység bevételei	38	47	91	64	35	55 (1%)	23	50	40
Egyéb	18	42	14	26	14	23 (-2%)	25	30	25
Összesen	405	369	365	455	355	390 (-1%)	686	650	505

9. HATÉKONY SZERVEZETTEL A TERMÉSZETÉRT

Az MME országos szervezet, amely jelenleg 10 000 taggal, 30 helyi csoporttal, 4 szakosztállyal, 40 alkalmazottal, évente nagyszámú programot és projektet valósít meg. A szervezet szerteágazó tevékenységének összehangolása egyre komolyabb feladatot jelent. Az országos koordináció és a területi jelenlét folyamatos és magas színvonalú biztosítása érdekében a szervezet továbbfejlesztésére és a működésben jelentkező problémák kiküszöbölésére van szükség

Hosszú távú cél:

Az MME szervezeti háttere megfelel a stratégiai terv hatékony, magas szintű megvalósításának.

Az MME Országos hálózatának hatékonyabb működtetése érdekében a helyi csoportokat segítő szolgáltatásokat vezet be, belső pályázati rendszert működtet és Magyarország legnagyobb lélekszámú városaiban/régióiban területi irodákat hoz létre. A szervezet irányítását eredményesen és átláthatóan végzi. Az MME stratégiáját jól szervezett, sokrétűen képzett, jelentős természetvédelmi szakpolitikai és jó gyakorlati érzékű munkatársakkal kívánja megvalósítani, melyben egyre nagyobb mértékben épít a jól szervezett önkéntes munkára. Az MME vagyontát bővíti és azt a természetvédelmi célok szolgálatába állítja.

9.1 EGYÜTT A MADÁRVÉDELEMÉRT - ORSZÁGOS HÁLÓZAT

Háttér: Az MME egyik legfőbb ereje az az országos hálózat, amely a helyi csoportokból, területi irodákból, szakosztályokból, alapítványokból, természetvédelmi programokból és projektekből áll. Egy ilyen szerteágazó szervezet összehangolása jelentős feladat. A hálózat hatékonyabb működése érdekében segítjük a szakosztályainkat és helyi csoportjainkat és területi irodákat hozunk létre

Cél:

Hatékony országos szervezeti struktúra és működési rend kialakítása

Mérhető eredmények:

jól működő szervezeti egységek száma

Az időszak végén működő területi irodák száma

Tevékenységek:

HELYI CSOPORTOK

- Helyi csoport koordináció működtetése
- A belső kommunikáció eszközeinek biztosítása.
- helyi csoport működtetési útmutatók kidolgozása
- egységes helyi csoport arculat és kommunikáció kialakítása
- helyi csoport pályázati rendszer működtetése
- A helyi csoportok által végezhető programok kidolgozása és kiajánlása, valamint ezek megfelelő koordinációja és forrásteremtés

TERÜLETI IRODÁK

	<ul style="list-style-type: none"> • területi irodák létrehozása és működtetése • területi irodák költséghatékony és hosszútávú működtetése • a helyi csoportok és területi irodák kölcsönös érdekeltiségének és együttműködésének kialakítása • területi irodákhoz kapcsolódóan területi stratégiák és munkatervek kidolgozás és megvalósítása <p>SZAKOSZTÁLYOK</p> <ul style="list-style-type: none"> • szakosztályi koordináció biztosítása • forrásteremtés a szakosztályok feladataihoz • A szakosztályi programok beemelése a belső pályázati rendszerbe • A szakosztályok a tagságuk számára az alapvető szolgáltatásokat biztosítják (szakmai összejövetelek, szakmai kommunikáció fórumai, programokban való részvétel lehetősége) • szakmai programokban történő szervezett részvétel
--	--

9.2 ÖNKÉNTESÉG

Háttér: Az MME munkájában mindig is meghatározó volt az önkéntesség. A legkülönbözőbb programjainkban adatközlőként, szervezőként, segítőként dolgozó önkénteseink száma ma is meghaladja az évi 1.500 főt. Az általuk biztosított éves munka legalább 60.000 munkaórának felel meg, így önkénteseink megsokszorozzák az MME által elvégezhető munkát.

Hosszútávú cél: *Az MME önkéntesei a szervezett életében központi szerephez jutnak, munkájukat örömmel áldozzák a szervezet céljaira és ennek megfelelő elismerésben részesülnek*

<p>Alcél:</p> <p>Az önkéntesek bevonásának mértéke jelentősen nő.</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az önkéntes nyilvántartási és elismerési rendszer az egyesület egészére kiterjed.</p> <p>Az önkénteseink száma.</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az önkéntességet a szervezet alapvető értékeként kezeljük és kommunikáljuk. • Az önkéntes munkalehetőségeket nyilvántartjuk és rendszeresen, koordináltan kijánljuk. • Az önkéntesek munkáját folyamatosan nyilvántartjuk. • Rendszeresen információt biztosítunk önkénteseinknek a munkájuknak köszönhetően elért eredményekről. • Kialakítjuk az önkéntes munka elismerésének teljes rendszerét, és ezt az MME bármely területén dolgozó önkéntesek számára biztosítjuk.
---	---

*9.3 A TÁRSADALMI TÁMOGATOTTSÁG TECHNIKAI ÉS SZERVEZETI FELTÉTELEINEK
BIZTOSÍTÁSA*

Háttér: A jelenlegi eredmények jelentős fejlesztéséhez a társadalmi támogatottság növelését és a magánszemélyekkel való kapcsolatok kialakítását és folyamatos ápolását a szervezet központi fontosságú kérdésévé kell tennünk. Ez a jelenlegi szervezeti struktúra, a feladatok és folyamatok átgondolását, majd átszervezését, valamint a technikai feltételek biztosítását igényli, hogy a tervezési időszak végére az MME tudatosan szervezett marketing tevékenységgel jelentős tömegeket tudjon a természetvédelmi tevékenysége mögé állítani.

Cél:

Biztosítani az MME támogatottság növeléséhez és finanszírozásához szükséges technikai és szervezeti háttér

Mérhető eredmények:

A tervezési időszakban elkészül az MME magánszemélyi kapcsolatainak egységes adatbázisa

Az MME-vel kapcsolatba került és a kapcsolatfelvételt követő 14 napon belül információval ellátott személyek száma.

Tevékenységek:

- Az MME tagjai, támogatói, önkéntesei és az érdeklődők adatait egységes adatbázisba szervezzük.
- Áttekintjük és jól szervezett rendszerben kezeljük a szervezeten belüli folyamatokat, amelyek a támogatóinkkal való kapcsolattartást segítik.
- Célzott kommunikációra lehetőséget adó rendszert építünk ki.
- Átszervezzük a tagnyilvántartás, a közönségszolgálat, a társadalmi kapcsolatok osztály (TKO) vonatkozó szervezeti egységeit, és egységes marketing feladatokat teljes körűen ellátó csoportot alakítunk ki.

9.4 KORMÁNYZÁS/VEZETÉS

Háttér: Tagságunk, támogatóink, a közvélemény és partnereink számára is fontos, hogy az MME működése átlátható legyen. Biztosítanunk kell azt, hogy mindenki láthassa és megérthesse, hogy milyen módon működik a szervezet, milyen hatékonysággal valósítja meg természetvédelmi céljait és költi el a támogatói által biztosított forrásokat.

<p>Cél:</p> <p>Hatékony és átlátható működés</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Közzétett éves jelentések száma</p> <p>Elérhető program és project jelentések száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szervezeti dokumentumokat és belső szabályokat folyamatosan frissítjük és elérhetővé tesszük, hogy biztosítsák a döntéshozatal egyértelműségét és átláthatóságát, • Éves jelentések közzététele a fő gazdálkodási adatokkal és a források felhasználásának adataival • A programok és projektek adatainak folyamatos elérhetővé tétele • A nevesített szervezeti egységek munkájának rendszeres értékelése
--	--

9.5 ALKALMAZOTTAK/HUMÁN ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁS

Háttér: Az MME egyik fontosabb erőforrása a jól képzett, tapasztalt és elkötelezett alkalmazotti gárda. Biztosítanunk kell, hogy a természetvédelem melletti elkötelezettség továbbra is meghatározó legyen. Azonban ezen felül képzésekkel és megfelelő erkölcsi és anyagi elismeréssel is biztosítanunk kell, hogy az MME jó és vonzó munkahely legyen.

<p>Cél:</p> <p>Az MME jó és vonzó munkahellyé válik a jól képzett és elkötelezett munkaerő számára</p> <p>Mérhető eredmények:</p> <p>Az MME-nél 5 évnél hosszabb ideje dolgozók száma</p>	<p>Tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képzések biztosítása az alkalmazottak számára • Egyértelmű és követhető munkaügyi és munkatervezési rendszer működtetése • Egységes és kiszámítható bérrendszer kialakítása • <u>Értékelési és jutalmazási rendszer működtetése</u>
---	---

9.6 VAGYONGAZDÁLKODÁS

Háttér:

Jelenleg az MME nem saját tulajdonú székházban működteti a központi irodáját és nagyon kevés vagyontárggyal rendelkezik országszerte. A meglévők hasznosítása sem mindig biztosított, ezért azok nem segítik kellőképpen az MME szervezeti és természetvédelmi céljait. Szükséges a vagyongazdálkodási rendszer kialakítása és a jövőbeni tudatos vagyontárgyszerzés és gazdálkodás. Biztosítanunk kell, hogy a működtethető vagyon a jövőben jelentősen növekedjen.

Cél:

Az MME vagyonának hasznosítása természetvédelmi és szervezeti céljainkra

Mérhető eredmények:

Központi Iroda végleges elhelyezése

Megnyitott területi irodák száma

MME birtokában lévő, működtetett vagyontárgyak száma

Tevékenységek:

- Felépítjük a vagyonylvántartást, és minden jelentősebb vagyontárgy esetében hasznosítási tervet készítünk
- A nem működtethető vagyon esetében megvizsgáljuk a más módon történő hasznosítás lehetőségét
- Gondoskodunk az MME Központi Iroda hosszútávú elhelyezéséről
- Területi irodákat nyitunk és ezekre működtetési terveket készítünk

VII. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA – TERVEZÉSI RENDSZER

A stratégiai terv önmagában csak egy dokumentum, ami akkor segít a szervezetet céljainak elérésében, ha beépül a mindennapi működésbe. Ennek érdekében a stratégiai terv megvalósulását évente értékelni szükséges, valamint 5 évente felül kell vizsgálni és új tervet készíteni.

Az MME Elnöksége ennek megfelelően minden évben a közgyűlés elé terjeszti a terv megvalósulásának értékeléséről készített beszámolóját és abban bemutatja az eredményeket és a problémákat. Ha a körülmények a változtatást feltétlen szükségessé teszik, akkor az 5 éves cikluson belül is felülvizsgálható és módosítható a terv.

A mindennapi működésbe a terv úgy épül be, hogy az MME éves munkatervet készít, amelynek alapja a stratégiai terv. A munkatervet a Központi Iroda készíti el és az elnökség hagyja jóvá, valamint értékeli minden évben.

VIII. MELLÉKLETEK

- Prioritáslisták
- Szervezeti ábra
- Programportfólió